ҒЎЗАНИНГ АВЖ ОЛИШИНИ ЖАДАЛЛАШТИРАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 124 (7014). • 3 июль, 1979 йил • СЕШАНБА • Баҳоси 2 тийин.

ПЕШҚАДАМЛАР

ОЛТИ ОЙЛИК ТОПШИРИҚ БАЖАРИЛДИ

КАЛИНИН районидаги «Партия XXI съезди» совхозининг чорвадорлари районда биринчи бўлиб давлатга сут топшириш олти ойлик мажбуриятларини бажардилар. Давлат тайёрлов пунктига 264 ўрнига 295 тонна серқаймоқ сут етказиб берилди. Бу ўтган йилдагидан 50 тонна кўп.

Соғин сигирлар маҳсулдорлигини оширишда ташаббускор соғувчи Ҳалима Шодиева ва унинг издошлари Қўчқор Учкампиров, Шарифа Самадовалар, айниқса ўрнак кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Совхоз чорвадорлари йил охиригача давлатга 540 тонна сут етказиб беришни мақсад қилишган. Улар зиммага олинган мажбуриятни бажариш учун қизғин курашиб давлатга сут топширишни кундан-кунга кўпайтирмоқдалар.

КУНИГА 150 ТОННА САБЗАВОТ

СОВХОЗНИНГ сабзавот далаларида ҳам иш қизигандан-қизиб бормоқда. Айниқса, эртаги экинлар йиғим-теримн кун сайин авж олдирилмоқда.

Совхознинг миришкор деҳқонлари бўлимлар, бригадалараро социалистик мусобақани қизитиб, кунига давлат қабул пунктларига 150 тоннага яқин сабзавот маҳсулотлари етказиб беришга эришмоқдалар. Шу кунгача давлат қабул пунктларига етказиб берилган сабзавот 3500 тоннадан ошиб кетди. Йил охиригача пландаги 6400 тонна ўрнига 8000 тонна сабзавот ҳосили етиштиришга аҳд қилинди.

Шаҳарликлар дастурхонига сифатли маҳсулотлар етказиб беришда Турди Исматхонов, Раззоқ Эгамбердиев, Низомиддин Ахроров бошчилик қилаётган бригада аъзолари социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Ф. МУҲИДДИНОВ.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети 1979 йилда давлатга пахта сотиш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларнинг муваффақиятли бажарилишини таъминлашда ғўзага ишлов беришни кучайтириш, унинг ривожидаги қолоқликни тугатиш ва мўл ҳосил тўплаш муҳим аҳамиятга эга эканлигига эътиборни қаратиб барча колхозчиларга, совхоз ишчиларига, механизаторларга, хўжаликларнинг раҳбарларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, барча қишлоқ меҳнатчиларига Мурожаат қилдилар. Бу Мурожаат барча қишлоқ меҳнатчиларини ғўзага ишлов беришда актив қатнашиш, даладаги зарбдор меҳнатни янада кучайтиришга даъват этади. Республика партия ва ҳукуматининг Мурожаати 5 миллион 700 минг тонналик ўзбекистон «оқ олтин»и учун кураш йўлида конкрет программа вазифасини ўтайди.

Область партия комитети Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Республика Министрлар Советининг барча колхозчиларга, совхоз ишчиларига, механизаторларга, хўжаликларнинг раҳбарларига, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларига, барча қишлоқ меҳнаткашларига Мурожаатини раҳбарлик ва бажариш учун қабул қилди. Бу Мурожаатни ҳар бир районда хўжаликлар, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари раҳбарлари, бригада бошлиқлари ва механизаторлар иштирокида муҳокама этиш тавсия қилинди. Ғўзага ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларига ишлов беришни кучайтириш юзасидан тадбирлар белгилаш ва амалга ошириш зарур.

Область партия комитети область пахтакорлар советининг июль ойида ғўзага агротехник ишлов бериш ва мўл ҳосил тўплаш юзасидан белгилаган тадбирларини маъқуллади (мазкур тавсиялар газетанинг учинчи бетида босилмоқда).

Район партия комитетларига, район ижроия комитетларига, қишлоқ хўжалик органларига, хўжаликларнинг раҳбарлари ва бошланғич партия, касаба союз, комсомол ташкилотларига қуйидаги вазифалар юклатилди:

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча қишлоқ меҳнаткашларига Мурожаати, область пахтакорлар советининг июль ойида ғўзага агротехник ишлов беришни кучайтириш ва мўл ҳосил тўплаш юзасидан белгилаган тавсиялари колхозларда, совхозларда, барча бригада ва ферма коллективлари ўртасида кенг муҳокама қилинсин;

— ҳамма ерда материал ва моддий-техника ресурслари ғўзага ишлов беришни кучайтириш ва унинг ривожидаги қолоқликни тезроқ бартараф этишга сафарбар этилсин;

— ҳосилни ўриб-йиғиб олиш ва давлатга дон, мева, сабзавот, картошка топшириш, маккажўхори ва бошқа озуқа экинларига ишлов бериш, кечки сабзавот, картошка ва озуқа экинлари, шунингдек, такрорий экинлар экиш суръатлари жадаллаштирилсин;

— область партия комитетининг иккинчи пленумида гўшт, сут, тухум етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилишидаги қолоқликни йўқотиш бўйича қўшимча чоралар кўрилсин;

область партия комитети қишлоқ хўжалиги, пропаганда ва агитация бўлимларига, область қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча қишлоқ меҳнатчиларига Мурожаатини, область пахтакорлар Советининг июль ойида ғўзага агротехник ишлов беришни кучайтириш ва мўл ҳосил тўплаш юзасидан белгилаган тадбирларини плакат тарзида босиб чиқариш ва уни ҳар бир хўжалик ва бригадага етказиш вазифаси топширилди.

«Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» газеталари редакцияларига илғор районлар, хўжаликлар ва бригадаларнинг пахтадан юқори ҳосил олиш, 1979 йилда деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ҳамда давлатга сотишни кўпайтириш юзасидан қабул қилинган социалистик мажбуриятларни муддатидан илгари бажариш соҳасидаги иш тажрибаларини кенг ёритиш топширилди.

Область пахтакорлар советн тавсияларига амал қилиб меҳнат қилаётган Бўка районидаги «Коммунизм» колхози миришкорлари бу йил ҳам ўтган йилдагидек «оқ олтин»дан улкан хирмон кўтариш учун курашмоқдалар. Шу кеча-кундузда далаларда ғўзани суғориш, культивация, озиқлантириш ишлари бир-бири билан узвий равишда боғлаб олиб борилмоқда. Деҳқонлар, айниқса, ғўзаси ривожланишдан орқада қолган участкаларга қўшимча ишлов бермоқдалар. Суратларда: (ўнгда) колхознинг моҳир механизатори Парда Имонов, (чапда) ғўзани культивация қилиш пайти.

Ж. Тўраев фотолари.

ЛЕКЦИЯ ПРОПАГАНДАСИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ БЕЛГИЛАБ ОЛИНДИ

Область «Билим» жамиятн правлениесининг пленуми бўлиб ўтди.

Пленумда КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида область «Билим» жамиятининг вазифалари ҳақида правление раиси Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Э. Ю. Юсупов доклад қилди.

КПСС аграр сиёсатини пропаганда қилишга бағишланган иккинчи масала юзасидан ВАСХНИЛ академиги А. И. Имомалиев доклад қилди.

Пленумда Тошкент область партия комитетининг секретари А. М. Хўжаев нутқ сўзлади.

ДАЛА ЛОЧИНИ

БЕКОБОД. Райондаги «Победа» колхозининг механизатори Худойберди Каримбоевни ҳамқишлоқлари дала лочини дейишади. Негаки, тракторни моҳирлик билан бошқариб ғўзага ҳам тез, ҳам соз ишлов беради. Унинг кўп йиллик тажрибаси, ғайрат-шижоатига ишониб бригада аъзолари 135 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил кўтаришга аҳд қилишган. Ахир, гектарларнинг тўлиқ бўлиши, ғўзанинг ривожи техника қудрати, уни моҳирлик билан бошқаришга кўп жиҳатдан боғлиқ.

Худойберди «пўлат оти»ни усталик билан юргизиб ғўза қатор ораларига сифатли ишлов бермоқда.

З. ЮСУПОВ.

ЗАРБДОР МЕҲНАТ — МАЖБУРИЯТЛАРНИ БАЖАРИШ ГАРОВИ

ГУЛИСТОН, 30 июнь. (ЎзТАГ). Сирдарё областининг пахтакорлари бу йил ўз зиммаларига катта ва шарафли мажбуриятларни олдилар. Улар чигитни барвақт экиб олиш учун кўп куч-ғайрат сарф қилдилар. Аммо кўклам фаслининг анча узоқ давом этиши деҳқонларнинг ҳамма режаларига ҳалақит берди, қўшимча қийинчиликларни вужудга келтирди. Далаларнинг талайгина қисмида ғўзанинг ривожи кечикди. Буларнинг ҳаммаси ташвиш туғдирди. Шунинг учун ҳам қишлоқ хўжалик ходимларининг бу ерда ўтказилган кенгаши қатнашчилари далаларда ишлар қандай бораётганлигини батафсил анализ қилдилар, ҳозирги пайтда мўл ҳосил тўплаш учун қандай чораларни кўриш, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатида баён этилган маслаҳат ва тавсияларни яхши бажариш учун қандай чораларни кўриш лозим эканлиги тўғрисида жонкуярлик билан гапирдилар.

Докладчи — Сирдарё область партия комитетининг биринчи секретари В. А. Хайдуров, шунингдек Ильич район партия комитетининг биринчи секретари С. Ю. Отахонов, Сирдарё район партия комитетининг биринчи секретари М. К. Каримов, Оқолтин районидаги «Фарғона» совхозининг директори С. Сиддиқов, Комсомол районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Ж. Қўчиев, Гулистон районидаги Фрунзе номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи Д. Тожиқулов, Ворошилов районидаги Куйбишев номли колхоз маккажўхорикорлар бригадасининг бошлиғи Д. Йўлдошев, Ховос районидаги Дзержинский номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи М. Дадахонова, Боёвут районидаги Пушкин номли совхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи Н. Ғаффоров, «Главсредазирсовхозстрой» бошлиғининг ўринбосари А. Т. Тоиров деҳқонларнинг ўз зиммаларига юкланган вазифаларни шараф билан бажаришга астойдил интилаётганликлари тўғрисида гапирдилар. Кенгашда таъкидлаб ўтилганидек, қўриқ ердаги «Фарғона» совхози ва Комсомол районидаги «Коммунизм» колхозининг меҳнаткашлари юксак уюшқоқлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Уларнинг ташаббуси билан областда ғўза парваришини авж олдириш учун 100 зарбдор кун эълон қилинди. Бу хўжаликларда барча кучлар ва техника ресурслари ғўза парваришини кучайтириш учун сафарбар қилинди, ғўзани суғориш соҳасидаги ишлар жадал олиб борилмоқда, культивация ишлари ҳамма воситалар ёрдамида амалга оширилмоқда, ғўзани минерал озиқлантириш муддатидан илгари тугалланди, органик ўғитлардан яхши фойдаланилмоқда. Бу тажрибани областда кенг ёйиш керак. Партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, хўжалик раҳбарлари, мутахассислар, барча пахтакорларнинг куч-ғайратини ғўзанинг ривожидаги қолоқликни тугатишга сафарбар қилиш лозим. Асосий вазифа шундан иборатки, мавжуд барча ресурсларни ишга солиш, пахта майдонларида зўр ғайрат билан иш олиб бориш, техникадан, ўғитлардан, сувдан самарали фойдаланиш, ҳосилнинг тақдири учун ҳар бир меҳнаткашнинг масъулиятини ошириш керак.

Кенгаш қатнашчилари қатъий ишонч билан қуйидагиларни таъкидлаб ўтдилар: Мирзачўл қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг Мурожаатига жавобан беш йилликнинг тўртинчи йилида Ватанга Сирдарё областининг камида 400 минг тонна пахтасини топшириш юзасидан олинган мажбуриятни сўзсиз бажариш учун бутун куч-ғайратларини сарфлайдилар. Шу билан бирга пахта териш техникасини тахт қилиб қўйиш, шунингдек пахта териш машиналари экипажлари икки сменада ишлаши зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Кенгашда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

ТУРМУШ МАДАНИЯТИ ЯНАДА ЮКСАЛАДИ

Аҳоли турмуш маданиятини юксалтириш бўйича область Советининг навбатдаги кенгаши бўлиб ўтди. Совет «Область колхоз ва совхозларида дала шийпонлари қурилишининг бориши ва уларнинг ишлари ҳақида»ги масалани кўриб чиқди.

Кенгашда область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи А. Р. Раҳмонов, «Ташоблсадвинсовхоз» трестининг бошқарувчиси С. А. Аҳмедов, Бўстонлиқ район партия комитетининг биринчи секретари Ю. А. Хайдуров, Коммунистик район партия комитетининг биринчи секретари М. С. Расулов ўртоқларнинг ахборотлари тингланди.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари, аҳоли турмуш маданиятини юксалтириш Советининг раиси М. М. Мусахонов муҳокама қилинган масалага якун ясади.

Совет муҳокама этилган масала юзасидан аниқ тавсиялар қабул қилди.

Тавсияларда район, шаҳар партия комитетлари, область қишлоқ хўжалик бошқармаси, «Ташоблсадвинсовхоз» тресті раҳбарлари зиммасига дала шийпонлари қурилишини тезлаштириш қисқа муддатлар ичида планлаштирилган барча объектларни ишга тушириш вазифаси юклангaнлиги қайд этилган.

Оққўрғон, Бўстонлиқ, Ғалаба, Коммунистик район партия комитетлари ва район ижроия комитетларига, область қишлоқ хўжалик бошқармаси ва «Ташоблсадвинсовхоз» трестига планлаштирилган дала шийпонлари сонини кўпайтириш, уларнинг қурилишини бошлаш, қурилаётганларини шу йилнинг ўзида битириш юзасидан тавсиялар берилди. Бекобод ва Янгиобод шаҳар партия комитетларига ўзлари оталиқ қилаётган районларида йил давомида дала шийпонлари қуриб бериш масаласини ҳал этиш топширилди.

Шунингдек тавсияларда район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоатчи ташкилотлар КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида дала шийпонларида оммавий-сиёсий, маданий-оқартув ишларини кучайтиришлари кераклиги айтилган.

Тавсияларга кўра ҳар бир колхозчи ҳар бир совхоз ишчисига, қишлоқ меҳнаткашига Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг ғўза парваришини янада кучайтириш тўғрисидаги мурожаати мазмунини тўла етказиш, бригадаларда ва звеноларда ана шу мурожаат юзасидан сиёсий ахборотчилар, лекторлар, докладчилар, хўжаликларнинг раҳбарлари ҳамда бош мутахассисларининг чиқишларини ташкил этиш зарур. Оғзаки сиёсий агитация даврида маҳаллий радио узеллари, магнитафонлардан фойдаланиш керак. Телевизион ва радио эшиттиришларни оммавий бўлиб тинглашни йўлга қўйиш лозим.

Дала шийпонларини ғоявий ва бадиий жиҳатдан юксак даражада безаш керак. У ердаги шиорлар фақат умумий сиёсий характерга эга бўлмасдан, ишлаб чиқариш характерига ҳам эга бўлиши лозим. Бу шиорлар коллективга конкрет вазифаларни ҳал этишда, мусобақани ташкил этишда ёрдам берсин.

Дала шийпонларида олиб борилаётган ғоявий-тарбиявий ишларнинг ҳаммаси дала меҳнаткашларини ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини бажаришларини таъминлашга қаратилиши зарур. Бу ишлар юксак интизом ва уюшқоқлик, фидокорлик ва коллективизм руҳини тўла шакллантира олсин, КПССнинг ички ҳамда ташқи сиёсати, социалистик турмуш тарзини кенг пропаганда қилишга қаратилсин.

Советнинг тавсияларига кўра партия ва касаба союз ташкилотлари дала шийпонларида меҳнаткашларнинг унумли дам олишлари учун бор имкониятларни яратиб беришлари керак. У ерда колхозчилар ва совхоз ишчилари учун иссиқ овқат ташкил этилиши, бу масканларни зарур бўлган анжомлар, холодильниклар, рўзғор идишлари билан таъминлашга эътибор кучайтирилиши лозим.

Ҳар бир дала шийпонида радиоприёмник, телевизор бўлсин, бадиий сиёсий ва қишлоқ хўжалик адабиётлари, газета-журналлар колхозчилар иккинчи уйининг зарурий воситалари бўлиб қолиши керак.

Мавсумий болалар боғчаларининг мунтазам ишлаб туришини, уларни керакли бўлган инвентарлар билан таъминлашни унутмаслик зарур.

Область муассасалари ва ташкилотларига хусусан область қишлоқ хўжалик бошқармаси, «Ташоблсадвинсовхоз» трестига, область қишлоқ хўжалик бошқармаси, область касаба союзлари советн, область ижроия комитетининг маданият бошқармаси, область халқ маорифи бўлими, область дорихоналар бошқармаси, область матлубот союзи, область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси сингари қатор муассасалар ва ташкилотларга дала шийпонларининг яхши ишлаши учун зарур тадбирлар белгилаш кераклиги тавсия қилинди.

Колхоз ва совхозларда дала шийпонлари қурилишини жадаллаштириш ва белгиланган объектларни ўз вақтида ишга туширишни назорат қилиб бориш область партия комитетининг қишлоқ хўжалик, қурилиш, пропаганда ва агитация бўлимларига топширилди.

Кенгашда «Қишлоқ аҳолисига маиший, коммунал ва савдо хизмати кўрсатишнинг аҳволи тўғрисида»ги масала ҳам кўрилди.

Бу масала юзасидан область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг бошлиғи F. В. Рафиқов ҳамда область коммунал хўжалик бошқармасининг бошлиғи М. М. Мирхўжаев, область матлубот союзининг раиси Ф. Файзиевларнинг ахборотлари эшитилди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли тавсиялар қабул қилинди.

ЁРДАМЧИЛАР ҒАЙРАТИ

Оржоникидзе районидаги А. Матқобулов номидаги қишлоқ Советига қарашли мактаб, медицина муассасаси, кутубхона ва клуб ходимлари шу кунларда далаларда пишиб етилган маҳсулотларни йиғиб териб олишда сабзавоткорларга яқиндан ёрдам беришяпти.

— Сабзавот терими нормамизни 100 тонна ўрнига 116 тоннага етказиб адо этдик,— дейди қишлоқ Совети раиси Абдулла ака Соатов. — Маданият ходимларидан Г. Саченова, М. Иноятова, А. Сайдалиева, Т. Тўражонова, Р. Алимбетова, И. Йўлдошева, М. Нурматова ва бошқалар кунлик сабзавот териш нормасини 2—2,5 ҳиссага етказиб бажармоқдалар.

О. САИДАҲМЕДОВ.

ВАҚТДАН ЎЗАЁТГАНЛАР

Тошкентдаги «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг бир йўла етти ишчиси шахсий беш йиллик планларини адо этди. Шундай қилиб, Л. Белинская, Н. Липкина, В. Исламгалиева, Л. Кузнецова, З. Бушуева, С. Тодова ва Л. Дудникова ўзларининг йиллик социалистик мажбуриятларини бажардилар. Корхонада ишлаб турган илғор тажриба мактабида тезкор меҳнат усулларини ўрганиш уларнинг ҳаммасига графикдан ўзиб ишлашга ёрдам берди. Ҳозирдаёқ «Қизил тонг» меҳнатчиларидан ўттиз киши ўзининг беш йиллик топшириғини муддатдан илгари бажарди. Уларнинг ҳаммаси икки-учтадан турдош касбларни мукаммал ўрганиб олишган. Бу эса уларнинг иш вақтидан рационал фойдаланишларига имкон беради.

(ЎзТАГ мухбири).

ЮК КЕМАСИ ТУТАШТИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

1979 йил 30 июнь куни Москва вақти билан соат 14 дан 18 минут ўтганда юк ташувчи «Прогресс-7» автомат транспорт кемаси учувчи бошқарадиган «Салют-6» — «Союз-34» орбитал комплекси билан туташтирилди.

Юк кемаси «Салют-6» станциясининг бирлашган мотор установкаси учун орбитага ёқилғи, экипажнинг ҳаёт фаолиятини таъминлаш ҳамда илмий тадқиқотлар ва экспериментлар ўтказиш учун асбоб-ускуналар, аппаратлар, материаллар, шунингдек почта олиб чиқди.

«Прогресс-7» кемаси бошқариш марказидан берилган командаларга мувофиқ орбитада маневрлар ўтказгандан кейин кема билан «Салют-6» станцияси ичидаги автомат яқинлашиш системаларининг ҳаракат зонасига кирди. Ана шу системалар космик аппаратларни қидириб топиш, бир-бирига яқинлаштириш, ёндоштириш ва туташтиришни таъминлади.

Ёндошиш ва туташтириш жараёнларини орбитал комплекс экипажи Ляхов ва Рюмин ўртоқлар контрол қилиб турдилар.

Юк ташувчи «Прогресс-7» автомат кемаси «Салют-6» станциясининг агрегат бўлмаси томонида жойлашган туташтирувчи узелга туташтирилди.

Космик аппаратларни бир-бирига яқинлаштириш ва туташтиришнинг ҳамма босқичларида орбитал комплекс экипажи билан алоқа, «Прогресс-7» кемасидан ва «Салют-6» станциясидан телеметрия ахборотларини қабул қилиб олиш ердаги команда-ўлчов комплексининг воситалари билан пухта таъминлаб турилди. Бу комплекс Совет Иттифоқи территориясида жойлашган ўлчов пунктларини ҳамда СССР Фанлар академиясининг жаҳон океани акваториясида турган «Космонавт Юрий Гагарин», «Космонавт Павел Беляев», «Космонавт Владислав Волков», «Космонавт Владимир Комаров», «Боровичи», «Чумикан» илмий-тадқиқот кемаларини ўз ичига олади.

Телеметрия ахбороти маълумотларига ва экипажнинг докладларига кўра, «Салют-6» станциясининг, «Союз-34» кемасининг ва юк ташувчи «Прогресс-7» кемасининг ичидаги системалар нормал ишламоқда.

Космонавтлар Владимир Ляхов ва Владимир Рюмин ўзларини яхши ҳис этмоқдалар.

ҚИШЛОҚДА УЙ-ЖОЙ ҚУРИЛИШИНИ ЯХШИЛАЙЛИК

Капитал қурилиш бўйича область штабининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди. Унда КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил июль Пленуми ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг X Пленуми қарорлари асосида қишлоқларда уй-жой қурилишини яхшилаш ҳақидаги масала кўриб чиқилди.

Мажлисда область қурилиш ва архитектура ишлари бўлими мудири А. А. Умаров ва областдаги қатор қишлоқ районлари ижроия комитетлари раислари ўринбосарларининг ахборотлари тингланди ва муҳокама қилинди.

Сўнгги вақтда қишлоқда уй-жой қурилиши ва унинг суръати устидан назоратни кучайтиришга қаратилган маълум ишлар амалга оширилди. Областда бундай назоратнинг системаси ишлаб чиқилди ва амалда қўлланилмоқда. Бунга давлат архитектура-қурилиш назорати инженер-инспекторлари, буюртмачиларнинг техника назорати органлари, район қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармалари капитал қурилиш бўлими аппаратлари, шунингдек қурилиш банклари ходимлари ва лойиҳалаш ташкилотлари томонидан амалга ошириладиган авторлик назорати хизмати жалб қилинган.

Область районларида хутор системасини бартараф этиш ва қишлоқ уй-жой-қурилиш кооперативлари ташкил этиш планли равишда амалга оширилмоқда. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йилу беш ойида область бўйича 146 хутор тугатилди, 1173 оила яшаш учун истиқболли посёлкаларга кўчиб ўтди. Эски қурилишларни тугатиш натижасида экин экишга яроқли 347 гектар майдон фойдаланишга топширилди. Оққўрғон, Калинин, Ўрта Чирчиқ ва Бекобод районларида хуторларни тугатиш тез суръатлар билан олиб борилмоқда. Янгийўл ва Пискент районларида ҳам бу муҳим иш анча жонланди. Бу районларда фақатгина шу йилнинг ўзида 20 хутор тугатилди.

Шу билан бирга штаб йиғилишида хуторларни тугатиш ва замонавий қишлоқ посёлкалари бунёд этиш ишига ҳамма жойда ҳам етарли эътибор берилмаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Айрим районларда Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитетининг хутор системасини тугатиш бўйича топшириқлари бажарилмаяпти. Масалан, Орджоникидзе районида пландаги 17 та ўрнига бор-йўғи иккита хутор тугатилди. Бўстонлиқ, Бўка ва Оҳангарон районларида қишлоқ аҳолисини янги посёлкаларга кўчириб ўтказиш суст бормоқда.

Қишлоқ уй-жой-қурилиш кооперативлари ташкил этиш бўйича олиб борилаётган ишлар ҳам талаб даражасида бўлмаяпти. Уй-жойларни фойдаланишга топшириш беш ойлик плани 50 процентдан сал ошириб адо этилди. Қишлоқ уй-жой-қурилиш кооперативлари учун қурилаётган уйлар сифати жуда паст.

«Ташоблколхозстрой» трести уй-жой қурилиш кооперативлари учун тура-жойлар қуришни жуда қониқарсиз амалга оширмоқда. Колхозчиларни бундай кооперативларга жалб қилиш учун тушунтириш ишлари етарли даражада олиб борилмаяпти.

Штаб йиғилишида район ижроия комитетларининг раҳбарлари хутор системасини тугатиш, қишлоқ меҳнаткашлари учун худди шаҳарлардаги каби қулай уй-жой шароитини яратиб бериш, қишлоқда турмуш маданиятини ҳар томонлама оширишнинг актив курашчилари бўлишлари лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Мажлисда қишлоқ аҳоли пунктларини қуришни яхшилаш ва уй-жой-қурилиш кооперативлари ташкил этиш бўйича тавсиялар қабул қилинди.

ИҚТИСОДИЙ ТАЪЛИМ САМАРАСИ

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

Партия XXV съезди қарорларида мамлакатни иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш ва социал тараққиётини таъминлаш учун энг аввало иш самарадорлиги ва сифатини бутун чоралар билан ошириш лозимлиги алоҳида таъкидланди. Партия қўйган бу вазифани муваффақиятли амалга оширмоқ учун иқтисодий билимларни қунт билан эгаллаш, социалистик ишлаб чиқаришни бошқариш, хўжалик юритишнинг илғор усулларини ўрганиш талаб этилади. Шунинг учун ҳам партия меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан тарбиялашни такомиллаштиришга ҳозир ҳар қачонгидан ҳам катта эътибор беряпти.

КПСС Марказий Комитетининг «Меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришни яхшилаш тўғрисида», «КПСС XXV съезди қарорлари асосида партия ўқувининг вазифалари тўғрисида», айниқса, иш самарадорлиги ва сифатини оширишда меҳнаткашларга берилаётган иқтисодий таълимнинг ролини ўстириш юзасидан Бошқирдистон партия ташкилотининг ишлари тўғрисида қабул қилган қарорлари сиёсий ҳаётимизда катта воқеа бўлди. Бу қарорларда Марказий Комитет иқтисодий таълимни янада кенгайтириш ва чуқурлаштириш тадбирларини яна ҳам конкрет ишлаб чиқди.

Чирчиқ шаҳар партия ташкилоти КПСС XXV съезди, партия Марказий Комитети қарорлари асосида меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан тайёрлашга, иқтисодий таълим системасини такомиллаштиришга алоҳида эътибор беряпти. Барча жойларда бўлгани сингари бизда ҳам оммавий-иқтисодий таълимнинг ягона системаси қарор топган. Ўтган беш йилликда бўлгани сингари ўнинчи беш йилликда ҳам перспектив план асосида кадрларни иқтисодий ўқуви ташкил қилинмоқда. Бундай беш йиллик планлар барча корхона ва ташкилотларда мавжуддир.

Кўпгина корхоналарнинг социалистик мажбуриятларига кадрларнинг иқтисодий ўқуви бўйича кўрсаткичлар ҳам киритилган. Коллектив шартномалар ва социал-иқтисодий ривожланишнинг комплекс планларида бу кўрсаткичлар муҳим таркибий қисмни ташкил этмоқда. Мусобақага якун ясалаётган пайтда иқтисодий ўқувнинг аҳволи алоҳида ҳисобга олинади. Йил охирида хўжалик раҳбарлари партия ва касаба союз ташкилотлари билан биргаликда иқтисодий ўқувга якун ясайдилар, курсларни муваффақиятли битирган тингловчилар, энг яхши пропагандистларни рағбатлантирадилар.

Яқинда якунланган 1978—1979 ўқув йили давомида шаҳар партия комитети бюроси жойларда иқтисодий таълимнинг қандай ташкил этилганлигини бир неча бор муҳокама қилди. Бу масалада «Лола» тикувчилик фабрикаси, гўшт комбинати партия ташкилотларининг ҳисоботлари тингланди. КПСС Марказий Комитетининг меҳнаткашларга иқтисодий таълим беришда Бошқирдистон партия ташкилоти бажараётган ишлар юзасидан қабул қилган қарори синчиклаб ўрганилди. Қарор асосида олдимизда турган вазифалар конкрет белгилаб олинди.

Шаҳар партия комитети ва саноат корхоналари ҳузуридаги жамоатчилик советлари ҳам иқтисодий ўқув самарадорлигини оширишга кўмаклашмоқдалар. Шаҳар совети ўз йиғилишларида иқтисодий ўқув самарадорлигини ошириш, иқтисодий билимларни пропаганда қилиш юзасидан бажарилаётган ишларни ҳар кварталда бир марта муҳокама қилиб боради. Йиғилишларнинг бирида «Узбекхиммаш» заводида иқтисодий машғулотларнинг ғоявий-назарий мундарижаси, Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинати советининг тингловчилар меҳнат активлигини оширишга қаратилган ишлари, «Чирчиксельмаш» заводи раҳбар кадрларининг меҳнаткашларни иқтисодий жиҳатдан тарбиялашдаги иштирокига оид масалалар муҳокама қилинди. Иқтисодий таълим бўйича шаҳар совети жойларда тўпланаётган ижобий тажрибаларни оммалаштирмоқда. пропагандистларга амалий ёрдам кўрсатмоқда, методик тавсиялар тайёрланмоқда, семинарлар уюштирмоқда.

Иқтисодий таълим самарадорлигини ошириш кўп жиҳатдан ўқувнинг моддий базасига боғлиқдир. Корхона ва муассасаларда машғулотлар ўтказиш учун 25 та синфхона ва қизил бурчаклар ташкил этилган. Уларнинг ҳаммаси зарур ускуналар билан жиҳозланган. Пропагандистлар ва тингловчилар учун 6 та техника-иқтисодий кабинет, 127 та техника-иқтисодий бурчак, илғор тажрибалар бурчаги ҳам мавжуддир. Техника-иқтисодий кабинетлар фақатгина ўқув-методик марказ бўлиб қолмай, у ерда иқтисодий билимлар мактаби ва семинарларнинг машғулотлари ҳам ўтади.

Иқтисодий таълим самарадорлиги ва таъсирчанлигини оширишда пропагандистлар катта роль ўйнашини партия ташкилотлари яхши билади. 446 пропагандист шаҳримиздаги саноат корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва муассасаларида ташкил этилган иқтисодий таълим мактаблари ва семинарларида машғулотлар олиб бордилар. Улардан 287 киши олий ва тугалланмаган олий маълумотга эгадир. Машғулотлар ўтишга раҳбарлар ва мутахассислар кенг жалб этилган. 143 пропагандист шахсий ижодий план асосида иш олиб бормоқда.

Иқтисодий таълим системаси учун пропагандистларни асосан шаҳар марксизм-ленинизм университети тайёрлаб беряпти. Кейинги уч йил давомида университетни 119 пропагандист тамомлаб чиқди. Уларнинг назарий билими ва маҳоратини янада ошира бориш мақсадида шаҳар партия комитети ва корхоналар партия комитети ҳузурида доимий семинарлар ташкил қилинган. Кейинги пайтда бир қатор корхоналар ҳузурида иқтисодий анализ кабинетлари ҳам пайдо бўлди. Пропагандист кадрларга ёрдам бўлсин деб саноат корхоналари иқтисодий хизмат группалари махсус варақалар чиқариб турибди. Шаҳар партия комитети ҳузуридаги ахборот маркази тайёрлаётган материаллар ҳам иқтисодий мактаб ва семинарлар раҳбарларига қўл келмоқда.

Шаҳримизда иқтисодий ўқувни ташкил этишда бой тажриба тўплаган партия ташкилотлари оз эмас. Ўзбекистон иссиққа чидамли ва қаттиқ қотишмали металлар комбинатида ташкил этилган 82 та иқтисодий таълим мактабида ўтган ўқув йилида 1400 киши билим олди. Коммунистик меҳнат мактабларига эса 420 ишчи жалб этилди. Комбинат директори, техника фанлари кандидати П. С. Мақсудов методик совет раисидир. Совет мажлисларида иқтисодий ўқувнинг бориши тўғрисида ҳисоботлар тингланмоқда, пропагандистлар учун амалий ёрдамлар кўрсатилмоқда. Комбинатдаги цехларнинг барчасида иқтисодий назарияни ўрганувчиларга ёрдам бурчаклари ташкил қилинган. Тингловчилар зарур адабиётларнинг барчасига эгадирлар. Шуниси характерлики, машғулотларнинг кўпчилигида кўргазмали воситалар қўлланилаяпти. 5 та киноқурилма, 42 та фильмоскоп, 1200 дан ортиқ диафильмлардан пропагандистлар самарали фойдаланмоқдалар.

Комбинат иқтисодий мактабларида ўқувнинг энг актив формаларига амал қилинди. Машғулотларда социалистик мажбуриятлар, муқобил планларнинг бажарилиши анализ қилинмоқда. Ишлаб чиқариш ғолиблари тажрибаси ўрганилмоқда. 7-цехда СССР Давлат мукофоти лауреати З. И. Побединскаянинг иш тажрибаси ўрганилди. Биринчи цехда эса пропагандист, ВЛКСМ XVIII съезди делегати В. Ф. Перовский «Сенинг социалистик мажбуриятинг» деган мавзуда очиқ машғулот ўтказди. Яна бир машғулот қолоқларсиз ишлаш юзасидан бошланган ташаббусга бағишланди. Иқтисодий мактаблар ишини анализ қилиб, биз ниҳоятда мамнун бўлдик. 7-цех тингловчиларидан тушган таклифларни жорий этиш туфайли биринчи кварталда 1,9 минг сўмлик энергоресурс иқтисод қилинди. Комбинат коллективи бу йил қўшимча бирнеча миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан муқобил план қабул қилган эди. Тингловчилар таклифларига амал қилиш натижасида ўтган беш ой мобайнида бу вазифанинг ярми бажариб қўйилди.

«Узбекхиммаш» заводи иқтисодий мактабларида шуғулланаётган ишчилар рационализаторлик ва ихтирочилик ҳаракатида актив қатнашмоқдалар. Слесарь Валерий Мальцев, полировкачи А. Тутқўшбоев, электр пайвандчи В. Хонин каби тингловчилар киритган таклифлар кўплаб хомашёни тежаб қолиш имконини берди. Бундай мисолларни бошқа корхоналардан ҳам келтириш мумкин.

Умуман шаҳар бўйича иқтисодий ўқув самарадорлигини анализ қилсак, қувончли рақамларга дуч келамиз. Иқтисодий мактаб тингловчиларидан 21 минг киши коммунистик меҳнат зарбдоридир. Улардан 900 киши шахсий беш йиллик топшириғини муваффақиятли бажарди. Тингловчилар ишлаб чиқаришни ривожлантиришга кўмаклашувчи 2850 та таклиф киритди. Бу таклифлар халқ хўжалигига 2,5 миллион сўмлик фойда келтирди. Ўтган ойларда шаҳар саноатчилари планга қўшимча 3 миллион сўмлик маҳсулотни реализация қилишга муваффақ бўлдилар. Ҳозир ялпи маҳсулотнинг 26 проценти давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори иқтисодий таълимни янада такомиллаштириш йўлларини белгилаб берди. Шу қарор асосида ҳозир янги ўқув йилига пухта ҳозирлик кўрмоқдамиз. Янги ўқув йили иқтисодий билимларни эгаллашда янги босқич бўлиши шубҳасиз.

Н. САВЧЕНКО,
Чирчиқ шаҳар партия комитетининг секретари.

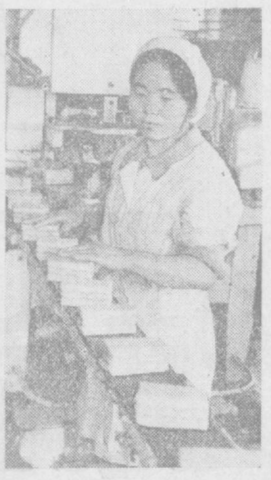

ТОШКЕНТ ёғ-мой комбинатининг коллективи ойлик ва квартал план топшириқларини ошириб бажармоқдалар. Суратларда: майонез цехи бошлиғи Абдулла Олимов қадоқловчи Муборак Эрматова билан маҳсулот сифатини кўздан кечирмоқда. Маргарин цехининг илғор ишчиси Ҳалима Дийер. У смена нормасини мунтазам 115—120 процент қилиб бажаряпти.

Ж. Тўраев фотолари.

МУКОФОТ — УЛЬЯНОВСККА ЙЎЛЛАНМА

КОМБИНАТ фабрикалари ва цехларида комсомол-ёшлар коллективлари ўртасида мусобақа кенг қулоч ёймоқда. 1979 йил топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун бошланган бу меҳнат беллашувида А. Субботин, Д. Ҳакимова, Н. Эрметов, С. Плотникова, В. Шкурин бошлиқ бригадалар олдинда боришмоқда.

— Йил якуни бўйича ғолибларни доҳий Ленин Ватани — Ульяновск кутмоқда, — дейди комбинат комсомол комитетининг секретари В. Зинченко. — Ғолиблар Ульяновск шаҳрида КПСС Марказий Комитетининг Эсдалик Байроғи олдида суратга тушадилар. Бу байроқ ВЛКСМ 60 йиллигида комсомолга берилган.

Ульяновскка бориш ҳуқуқини қўлга киритиш учун мусобақалашаётган илғорлар зиммадаги планларини ошириб бажарибгина қолмай, фақат аъло сифатли маҳсулот топширишни тақозо этилади. Шунингдек, турдош касбларни эгаллашлари, ўз ларининг иқтисодий ва сиёсий билимларини мунтазам ошириб боришлари зарур.

МАЛАКА ОШИРДИЛАР

Область ўқитувчилар малакасини ошириш институтининг музика ва эстетик тарбия кабинети педагоглар билим маҳоратларини оширишда уларга яқиндан ёрдам бериб келмоқда. Бу ерда музика ўқитувчилари учун бир ойлик малака ошириш курси ташкил этилган. Яқинда уни 20 нафардан ортиқ педагог аъло ва яхши баҳолар билан тугатди.

Курс қатнашчилари институтнинг раҳбар кадрлар кабинети методисти М. Раҳимжонов, психология фанлари кандидати М. Воҳидов, Марказий малака ошириш институтининг психология кабинети мудири М. Қодирова, Педагогика фанлари кандидати Д. А. Мамажонов, мутахассислик бўйича республика музика тарбияси билим юртининг ўқитувчиси Д. Омонуллаев ва область малака ошириш институти музика ва эстетик тарбия кабинетининг мудири О. Тўлагановаларнинг лекцияларини тингладилар.

О. САИДАҲМЕДОВ.

ЖОНЛИ СУҲБАТ

Тошкент район партия комитетининг мажлислар залида бир группа олимларнинг «Оламда нима гап?» темасида давра суҳбати бўлди. Район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Толипов суҳбатни бошлаб, кишиларнинг ўсиб бораётган билим даражаси, маданий савияси ва талаблари тарбия ишини, шунингдек, лекция пропагандаси ишини янада юксак даражага кўтаришни тақозо этаётганлигини таъкидлади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий-ахборот бўлимининг мудири, тарих фанлари кандидати Б. Маннонов, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Шарқшунослик институтининг катта илмий ходими, тарих фанлари кандидати М. Нишонов, СССР Журналистлар Союзининг аъзоси Ж. Мўминов ўртоқлар ўзларининг чиқишларини КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Леонид Ильич Брежнев ва АҚШ президенти Ж. Картернинг Венадаги учрашувлари, Яқин Шарқдаги ҳозирги аҳвол, Пекин ҳукмдорларининг халқаро авантюристик сиёсати, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари ўртасидаги интернационал алоқаларга бағишладилар. Олимлар империалистик ва маочи гуруҳларнинг Советларга қарши муддҳиш туҳматларини фактларда фош қилиб ташладилар.

Суҳбат қатнашчилари Совет Иттифоқининг қуролсизланиш, биринчи галда стратегик ҳужум қуролларини чеклаш борасидаги одил таклиф ва ташаббусларининг аҳамиятини атрофлича шарҳлаб бердилар. Қўшни Афғонистондаги революцион ўзгаришларга бағишланган суҳбатлар ҳам тингловчиларда чуқур таассурот қолдирди. Олимлар залга йиғилган партия, совет ва қишлоқ хўжалик активларининг саволларига батафсил жавоб қайтардилар.

КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қароридан келиб чиқадиган вазифалар асосида ўтказилаётган бундай қизиқарли тадбирлар кишиларнинг меҳнат ғайрати ва ташаббусини оширишда, уларни коммунистик идеаллар руҳида тарбиялашда катта аҳамият касб этмоқда.

Ҳ. САБУРОВ,
Тошкент области «Билим» жамияти правлениесининг референти.

ПОЙТАХТДАГИ агрегат заводининг илғор ишчиси Абдулла Каримов смена топшириқларини мунтазам ортиғи билан адо этиб келмоқда. У айни кунларда 1981 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаряпти.

А. Тўраев фотоси.

ЯНГИ МИКРОРАЙОН: НУҚСОНЛАР ВА МУАММОЛАР

ПЛАНГА ҚУРБОН БЎЛГАН СИФАТ

1966 йилги Тошкент зилзиласидан кейин ўтган 13 йил ичида улкан шаҳар бутунлай қайта қурилди. Тор кўчали пастқам гувала деворли уйлардан иборат эски маҳаллаларда осмонўпар турар-жой биноларидан иборат янги микрорайонлар қад кўтарди. Булардан бири — «Марказ-27». Мутасадди раҳбарларнинг айтишича, бу, барча қулайликларга эга бўлган намунали [illegible] шикоятлар фақат аҳолидан тушмаяпти, балки қатор ташкилотлар «Марказ-27» бўйича махсус делолар очиб, бошқа ташкилотларга юборилган ва юборилаётган шикоят хатларининг иккинчи нусхаларини тикиб қўйишяпти. Бу тикмалар баъзи ташкилотларда нақ ёстиқдай бўлиб қолди!..

Микрорайондаги 13-уйда истиқомат қилувчилар бу йил баҳорда 49-ЖЭКдагиларнинг қулоғини қоқиб қўлига беришди. Ёмғир ёғди дегунча ЖЭКни одам босади. Чунки, 9 қаватли 13-уйга туташиб қурилган янги поликлиниканинг томидан тарнов орқали тушаётган сув тўппа-тўғри 13-уйнинг ертўласига оқиб келяпти. Шаррос жала қуйганда кўчадаги сув ҳам қўшилиб, бир анҳор бўлиб подвалга оқаётганини кўрган одамнинг ваҳми келади.

ЖЭКдагилар шу уйни қурган «Главташкентстрой»нинг 159-трестига қарашли 13-қурилиш бошқармасига хат ёзавериб чарчашди. Барибир ҳеч қандай натижа йўқ.

13-қурилиш бошқармасининг бошлиғи Б. А. Вайнтруб бизни ўз кабинетида ишчан қиёфада қарши олди.

— Лойиҳа бўйича («Ташгипрогор» лойиҳаси) сув одатдагидек ариқлардан эмас, балки нишаб қилиб қурилган асфальт йўл бўйлаб оқиб кетиши керак,— дейди Борис Александрович билағонлик билан.

— Хўп, нега асфальт бўйлаб оқмаяпти?

— Биз бунақа заргарчасига нозик ишларни қилолмаймиз.

— Қилолмасангиз бу лойиҳани рад этсангиз бўлмасмиди?

Бу савол жавобсиз қолди.

— Демак, бу сизларнинг бракингиз. Тузатасизларми?

— Бу ишга менда ишчи кучи йўқ. Ўша уйда турувчилар хоҳлашса, бетонми, бошқа қурилиш материалими беришим мумкин.

«Хотамтойлик»ни қаранг...

13-уй фойдаланишга топширилгач, бир йил ўтмай олди томони — ҳовли 2 метрга яқин чўкиб кетди. Устига асфальт ётқизиб тузатишди. Бироқ бир йил ўтмай яна чўкиб ётибди. Ёш бола яқин борса бемалол подвалга шўнғиши мумкин. Бу, уларнинг бракни брак билан тузатиш усули бўлса керак...

Ёнма-ён 14-экспериментал уй фойдаланишга топширилган. Ўтган йили биринчи қаватдаги квартиралардан бири балконининг девори чўкиб кетди.

— Бунга нима дейсиз, Борис Александрович?

— Қурилишда ҳамма нарса бўлиши мумкин,— дейди у бепарволик билан.

Ҳақиқатан ҳам уларнинг қурилишида ҳамма нарса бўляпти. «Ўрта Осиёда биринчи» деб мақталган 14-экспериментал уйнинг 4-, 15-, 27-, 37-, 38-, 39 ва 50-квартиралари ҳозир авария ҳолатида. Айрим квартираларнинг ҳатто поли чўкиб кетган.

13-қурилиш бошқармаси маъмурияти қайси йўл билан бўлмасин планни ошириб бажаришга, мукофот ва мақтов олишга маҳлиё бўлиб кетган кўринади.

ЛОЙИҲАДА БОР, АМАЛДА ЙЎҚ БОЛАЛАР МАЙДОНЧАЛАРИ

«МАРКАЗ-27»да асосан илгари шу атрофдаги маҳаллаларда яшаган ўзбек оилалари истиқомат қилади. Квартиралар кўп хонали, қатор-қатор коттежлар. Уларда кўп болали оилалар яшайди. Бироқ, янги микрорайон лойиҳасида коммунизм қурувчилари бўлмиш жажжи граждантлар учун шароитларга каттароқ ўрин берилмаган. Қолаверса, лойиҳада борлари ҳам амалда рўёбга чиқмаган. Микрорайонда кўп қаватли уйлар оралиғига 7 та ҳовузча қурилган. Бу саёз ҳовузчалар болаларнинг чўмилишига ва микроиқлим ҳосил қилишга мўлжалланган. Бироқ, қурилгандан бери — 5—6 йилдирки ҳовузчалар бирон марта сувга тўлдирилмади. Чунки сув келадиган ва чиқиб кетадиган тармоқлар йўқ. Сув ўрнига қум тўлдириб қўйишибди. Болалар эса бир-бирига қум сепиб ўйнаяпти.

14-уйнинг мавжуд 60 та квартирасининг ҳар бири 6—7 хонали, ҳар бир квартирада 5—10 кичкинтой бор. Унинг ёнида 54 квартирали ва 48 квартирали уйлар. Лойиҳада 14-уй олдида болалар майдончаси қурилиши, бу майдончада эса 32 та кичик архитектура формалари (арғимчоқ, сирпанчиқ, бошпанали ўриндиқ ва бошқалар) ҳам қурилиши кераклиги аниқ-равшан кўрсатилган. Лекин на майдонча, на биронта архитектура формаси бор. Ўртоқ Вайнтрубга яна «нега?» деган саволни берамиз.

— Балки буюртмачининг пули етмай қолгандир, шунинг учун қурмагандирмиз,— дейди Борис Александрович ўйлаб ўтирмай. Кейин буюртмачи — Тошкент шаҳар ижроия комитети Бош қурилиш бошқармаси 1-капитал қурилиш бошқармасининг бошлиғи Ў. Маҳкамов билан суҳбатлашдик.

— Бекор гап,— дейди Ўткир Ортиқович,— лойиҳада бўлгач, сметада ҳам бўлади. Демак, қуриши шарт.

Лойиҳада болалар майдончаси қурилиши мўлжалланган жойда ягона темир гараж савлат тўкиб турибди. Бу гараж соҳиби кечки пайт, айни болалар ҳаммаёқни тўлдириб бир парча ҳовлида (ҳам ҳовли, ҳам машина йўли) ўйнаётганда «Жигули»ни ғизиллатиб, чангитиб, болаларни тўс-тўполон қилиб ўтиб кетади. 50 қадам нарида, чекка жойда 30—40 та темир гараж қатор турибди. Б. Терновский ҳам гаражини ўшалар қаторига қўйса бўлади, бироқ у подъездининг рўпарасига қўйишни хоҳлабди. ЖЭК ҳам, Октябрь район ижроия комитети ҳам ярим йилдан буён уриниб, бу гаражни жойидан қўзғата олмаётгани қизиқ...

ЎЗИ БОР-У, ДАРВОЗАСИ ЙЎҚ 139 ТА ГАРАЖ

Микрорайонда бирнечта жойда тўп-тўп ўрнатилган темир гаражлар гулзордаги шўрадек манзарани бузиб турибди. Бироқ бу гаражларнинг эгаларини айблаб бўлмайди: ахир машинани қаергадир қўйиш керакда. Аксинча, уларга ачиниш мумкин. Негаки, давлат томонидан минглаб сўм сарфлаб қурилган гараж турса-ю, машина эгалари 500—600 сўм сарфлаб гараж сотиб олишса. Яна қанча оворагарчилик! Масаланинг давлат аҳамиятига эга бўлган иккинчи томони ҳам бор. КПСС Марказий Комитетининг 1978 йил ноябрь Пленумида металлни тежашга эътиборни кучайтириш алоҳида таъкидланди. Микрорайонда ҳозир жами 100 тага яқин темир гараж бор. Бунга неча тонна металл сарфланган? Агар қурувчилар арзимаган бир масалани ҳал қилиб ерости гаражларини ўз вақтида фойдаланишга топширганларида мана шунча темир гаражга эҳтиёж бўлмас эди. Гап шундаки, 5—6 йил олдин қурилган 139 та ерости гаражининг машина кирадиган ва чиқадиган дарвозалари йўқ. Кириш дарвозаси ўрнига «Баҳор» модалар ательеси қурилганмиш. Чиқиш дарвозаси ўрни эса мутлақо аниқ эмас. Энди, ҳозирга келиб ўт ўчирувчилар бу ерда гараж бўлишига мутлақо рухсат бермаётган эмишлар. Янги қоида бўйича магазин, ошхона кабилар тагида гараж қурилиши ман этиларкан!

Ишлашни хоҳлаган одам имконият қидиради, хоҳламаган — баҳона қидиради. Бу баҳоналар 13-қурилиш бошқармаси раҳбарларига қўл келаётганга ўхшайди.

ЯНГИ АТС БИТЯПТИ, ЛЕКИН...

МИКРОРАЙОНДА ҳозир телефон алоқаси йўқ ҳисоби. Бу ерда улкан АТС қуриляпти. Аниқроғи, қурилиб бўлди. Монтаж ишлари ҳам ниҳоясига етказилмоқда. Уни бу йил фойдаланишга топшириш мўлжалланган.

— Янги АТС фойдаланишга топширилгани билан микрорайон «кар»лигича қолаверади,— дейди 1-капитал қурилиш бошқармаси махсус бўлимининг бошлиғи Ф. Богоуддинов,— чунки бош пудратчи — 13-қурилиш бошқармаси ҳали бирон метр телефон линиясини қуриб битказгани йўқ. Аввал қазилган қудуқлар қурилиш пайтида кўмилиб кетган. Ўзлари кўмиб юборган қудуқларни қайта очиш ўзларига энди малол келяпти...

ТУЯНИ СЎРҒИЧДА СУҒОРИБ...

ИССИҚ кунлар бошланди. Микрорайонда катта-кичик дарахтлар, экинзорлар жуда кўп. Коттежларнинг олдида гуллар, токлар, дарахт ва экинлар экилган томорқалар бор. Аҳоли буларнинг ҳаммасини шлангга тортиб, уйидаги истеъмолга мўлжалланган кичик сув крани жўмрагидан суғоришга мажбур. Чунки... биронта ариқдан сув оқмаяпти. Ариқлар эса бор. Лайлитўғондан бир дарё сув оқиб ётибди.

Лойиҳа бўйича 3 та насос ўрнатиб, шулар ёрдамида ариқларга сув чиқариш керак. Бу ҳам 13-қурилиш бошқармасининг вазифаси. Лекин биронта ҳам насос йўқ, ўрнатилмаган... Микрорайон қурилиши бўйича буюртмачи ҳамма пулни тўлаган.

— Микрорайон деярли қуриб битказилди, лекин ҳалигача бирон метр иссиқлик трассаси, водопровод ва телефон линияси давлат акти билан топширилгани йўқ, чунки «кемтиклари» бор,—дейди Ў. Маҳкамов. Бу тўғрида шаҳар халқ контроли комитетига расмий хатлар ёздик, шаҳар ижрокомидан Б. Вайнтрубга шахсан кўрсатма берилди. Барибир ҳеч нима ўзгармаяпти!

Шу ўринда 13-қурилиш бошқармасининг бошлиғи Б. Вайнтруб ҳақида икки оғиз гапириш лозим. Чунки, юқоридаги нуқсон ва камчиликларни тугатишга алоқадор қайси ташкилот раҳбарлари билан суҳбатлашмайлик, унинг ижросизлиги, танқидий сигналларга бепарволигидан «дод» дейишди. Борис Александрович билан шахсан мулоқатда ҳам у сиртига сув юқтирмаслигига иқрор бўлдик.

Ҳ. ОЛИМЖОНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ИЮЛЬ—ҲОСИЛ ТЎПЛАШДА ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ОЙ

ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАР СОВЕТИНИНГ ИЮЛЬ ОЙИДА ҒЎЗАГА АГРОТЕХНИК ИШЛОВ БЕРИШНИ КУЧАЙТИРИШ ВА МЎЛ ҲОСИЛ ТЎПЛАШ ЮЗАСИДАН ТАВСИЯЛАРИ

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг июль ва ноябрь (1978 йил) Пленумлари қарорларини бажара бориб, 1979 йил учун қабул қилинган социалистик мажбуриятларни адо этиш мақсадида актив ишламоқдалар.

Область пахтакорлари ноқулай об-ҳаво оқибатларини мардонавор енгиб, мўл ҳосил етиштириш учун қизғин кураш олиб бормоқдалар. Шу билан бирга пахтанинг ўсиши ва ривожида кечикиш мавжуд.

Область пахтакорлар Совети аъзолари колхоз ва совхозлардаги ғўза ривожининг аҳволини чуқур ўрганиб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг барча қишлоқ меҳнатчиларига Мурожаатидан келиб чиқадиган вазифаларга биноан қуйидаги агротехник тадбирларни амалга оширишни зарур деб ҳисоблайдилар:

—Ҳар бир бригада ва хўжаликда колхозчиларни ва совхоз ишчиларини ғўза парваришига оммавий сафарбар этиш, мавжуд бўлган барча культиваторлар, минерал ҳамда органик ўғитларни солиб кетадиган мосламалар ва қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши курашда қўлланиладиган аппаратларни тўла ишга солиш ва улардан икки сменада юқори унум билан фойдаланиш зарур;

— ҳамма ерда бригадалар, колхозлар, совхозлараро юксак деҳқончилик ва пахтачилик маданияти учун, далаларга «Сифат белгиси» олиш учун социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш сифат комиссиялари ишини активлаштириш, механизаторлар ва сувчиларни огоҳлантириш талонларини самарали қўлланиш лозим. Колхозчилар, совхоз ишчилари, механизаторлар, сувчилар ва кузатувчиларнинг юқори сифат билан ишлашлари устидан кундалик қатъий назорат ўрнатиш, тупроқни доимо пўрсилдоқ ва нам ҳолда сақлаш, бегона ўтлардан ҳоли бўлиши, касаллик ва зараркунандаларга қарши курашнинг ўз вақтида, сифатли ўтказилишини текшириб бориш лозим.

— Бу йил ёғингарчилик одатдагидан икки баравар кўп бўлди, эффектив ҳарорат эса зарур нормадан анча камдир. Бу тупроқнинг заҳлаб ва қотиб кетишига олиб келди. Ғўза чуқур илдиз отолмади. Шунинг учун ҳозирги кунларда ғўзани суғоришни кечиктиришга йўл қўйиб бўлмайди. Ҳар куни жами майдондаги экиннинг камида ўн процентини суғоришни таъминлаш зарурдир. Қатор оралари 60 сантиметр қилиб экилган майдонларда сувни эгат оралаб, 90 сантиметрли схемага экилган майдонларда эса ҳар бир эгат бўйлаб сув тараш керак бўлади.

Суғоришни тупроқнинг таркибига қараб мувофиқлаштириш муҳимдир. Масалан, енгил тупроқли майдонларда ғўзани ҳар 10—12 кунда, ер ости сувлари чуқур жойлашган майдонлардаги ғўзани ҳар 14—16 кунда суғориб туришга эришиш керак. Сувчилар ишини оқилона ташкил этишга ва ҳар бир литр сувдан тун-у-кун юксак самарали фойдаланишга алоҳида эътибор бериш лозим. Оқава сувларини дренаж тармоқларига буриш қатъий таъқиқланади. Маълумки, ғўзаларни кенг кўламда суғориш ер ости сувларининг кўтарилишига олиб келади. Шунинг учун бундай карталардаги сизот сувларни дренаж тармоқларига буриб юбориш, зовурларни оқава сувлари билан тўлдириб қўймаслик зарур.

Ғўзани тунда суғоришга алоҳида аҳамият бериш керак. Бунинг учун тажрибали сувчилардан кераклича ажратиш талаб этилади. Уларга ҳақ тўлашда кундузги ва тундаги суғоришни ҳисобга олиш лозим. Ҳамма ерда сувчиларнинг группа усулида ишлашини қўллайлик. Бу — барча ариқларга бир вақтда сув бериш ва бутун участка бўйлаб текис сув тараш имконини беради. Сувчилар ишини шундай уюштириш керакки, ҳар бир участкада эгатлардаги сув бир вақтда оёқласин ва бироқ бир текис захласин. Барча сувчиларни зарур бўлган махсус кийим-кечаклар, фонарлар ва, албатта, мунтазам иссиқ овқат билан таъминлаб туриш керак бўлади;

— Ғўза ривожининг тезлашиши — суғориш, озиқлантириш ва қатор ораларига ишлов бериш тадбирларининг ўзаро мутаносиб олиб борилишига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Июль ойида ғўзани камида 2—2,5 марта суғориш, 4 марта культивация қилиш ва шу билан бирга озиқлантириш зарур. Ишлов бериш даврида қатор ораларидаги тупроқнинг яхши юмшаган, майин бўлишига эришиш муҳимдир. Бунинг учун 60 сантиметрли схемада экилган карталарда тупроқ 12—14 сантиметр, 90 сантиметрли схемада 16—18 сантиметр чуқурликда юмшатилади. Тракторга осилган биринчи ишчи органи бошқаларига нисбатан 3—4 сантиметр саёз бўлиши керак. Бу — тупроқнинг майин юмшатилишини таъминлайди.

Культиваторларга камида 35—37 ишчи органи осилиши керак. Уларни қатъий шаблон асосида ўрнатиш зарур. Шарнирли бирлашмалари, кўп ишлатилиб, сийқа бўлиб қолган ишчи органлари осилган культиватордан фойдаланиш ярамайди. Ҳамма тракторларга муҳофаза тўсиқлари ўрнатилган ва раманинг бўртиб турган учларига юмшоқ материаллар ўралган бўлиши шарт. Қатор ораларига ишлов беришда трактор дастлабки культивация қилингандаги изидан юриши лозим. Шунда карта четларида бурилиш пайтида кўчатлар ғилдираклар остида қолиб нобуд бўлмайди. Агар карталарда бегона ўтлар бўлса, суғорилгандан сўнг улар қўл билан юлиб ташланиши керак;

— кўчат қалинлиги нормадагидан кам бўлган майдонларда ғўзага ишлов беришни ҳар томонлама кучайтириш лозим. Бу мумкин қадар кўпроқ ҳосил тўпланишига имкон яратади. Ўсишдан орқада қолаётган карталарда ҳам қўшимча агротехник тадбирлар комплексини амалга ошириш зарур бўлади.

Бўка райони тажрибалари асосида ҳар бир карта ва участкаларда ғўзанинг ривожидаги қолоқликни тезроқ тугатиш юзасидан конкрет тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш лозим. Белгиланган тадбирларни ўз вақтида ва сифатли бажарилишини назорат қилиш мақсадида бундай карталарга хўжаликлар ва район ташкилотларининг тажрибали мутахассисларидан бириктириб қўйилиши керак;

— 15 июлга қадар йиллик нормада белгиланган фосфор ўғитини тўла бериб бўлишга эришиш лозим. Бу шунинг учун ҳам муҳимки, фосфор ўғитига тўйинган ғўзада ҳосил тугадиган органлар эрта ривожланади, ғўза текис ўсиб, ёппа гуллайди. Натижада пахтанинг етилиши тезлашади, вильтга қарши чидамлилиги ошади. Фосфор ўғити кўсакларнинг, бинобарин чаноқларнинг бўлиқ бўлишига, уруғлик чигит ва пахта толасининг юқори сифатли бўлишига ижобий таъсир кўрсатади.

Ғўза ривожини тезлаштиришда азот ўғити ҳам муҳим роль ўйнайди. У ғўзага фосфор билан баб-баравар миқдорда солинади. Ғўзага азот беришни 10 июлдан кечиктирмай тугаллаш лозим.

Агар тупроқда калий ўғити етишмаса, ўсимлик касалликка кўпроқ чалинади ва нимжон бўлиб ўсади. Шунинг учун июль ойининг биринчи ўн кунлигида фосфор ва азот ўғити билан бирга гектар ҳисобига 100 килограммдан калий солиниши керак.

Ҳар бир хўжаликда, бригадада ғўзага минерал озуқа бериш нормаси ва муддатига қатъий риоя қилиниши устидан назорат ўрнатиш зарур.

— Ғўзани озиқлантиришда ўғитнинг миқдори, турлари ва уни қандай усул билан беришда экин ривожини ҳисобга олиш зарур бўлади. Ғўза озиқлантирилгандан сўнг зудлик билан суғориш лозим. Бу озуқа моддаларининг бир текис ўзлаштирилишига ёрдам беради. Ғўза гулга кирабошлаган пайтда, 60 сантиметрли схемада экилган майдонларга, ўғит эгатнинг ўртасига, 90 сантиметр схемада экилган бўлса ғўза қаторларидан 30—35 сантиметр нарига солинади;

— минерал ўғитларни органик ўғитлар билан аралаштириб солиш тупроқнинг доим пўрсилдоқ бўлиб туриши ва ғўзанинг тез ривожланиши учун қулай шароит яратади. Худди шунинг учун ҳам июлнинг иккинчи ва учинчи ўн кунлигида ғўзага органик ўғитлар беришни давом эттириш, шарбат усулида суғоришни кенг қўллаш, ҳар гектар ерга 30 тоннагача маҳаллий ўғит солиш керак;

— ҳар бир бригадада экинга ишлов беришда механизаторлар билан сувчиларнинг ўзаро алоқада бўлишларини, уларнинг суғориш ва культивация ўтказиш графикларини аниқ бажаришларини таъминлаш зарур. Бунда механизаторлар учун ҳам, сувчилар учун ҳам мунтазам иш фронти яратиб беришга эришиш керак;

— Маълумки, чеканка ғўза ривожини тезлаштириш, мўл ҳосил тўплаш ва пахтанинг эрта пишиб етилишини таъминлашда муҳим роль ўйнайди. Чеканкани қулай агротехник муддатларда ўтказиш учун ҳамма хўжаликларда 10 июлга қадар барча машиналарни сифатли ремонт қилиш ва тайёрлаш, ишни икки сменада ташкил этишни мўлжаллаб, уларни тажрибали механизатор кадрлар билан комплектлаш лозим. Чеканка бошланишидан аввал ҳамма районларда илғор хўжаликлар базасида бу агротехник тадбир юзасидан кўрик — семинарлар ўтказиш керак;

— қишлоқ хўжалик зараркунандаларининг ривожланиши, ўргимчаккана, кўсак қурти, шира каби зараркунандаларнинг тез кўпайиши тўғрисидаги маълумотларни ҳисобга олган ҳолда ҳашарот бор ерларни зудлик билан аниқлаш ва кенг ёйилмасидан йўқ қилиш чораларини кўриш зарур. Бригадалардаги кузатувчилар ишини кучайтириш, агроном-энтимологлар бошчилигида далаларни группа бўлиб текширишни йўлга қўйиш керак.

Ўргимчаккана тарқалган майдонларга биринчи навбатда зараркунанданинг шу турига ишлатиш учун қарши мосланган препаратлардан фойдаланилади. Бунда гектар ҳисобига 3—3,5 килограммдан 20 процентли кельтан, 2—2,5 килограммдан 25 процентли пликтран, 2,5—3 килограммдан 30 процентли смайт, 20—30 килограммдан олтингугурт кукуни қўлланилади. Ҳамма ерда оҳак—олтингугурт қайнатмасини тайёрлаш ва кенг қўллашни бошлаш лозим. Ҳар гектар ерга 400—600 литр суюқлик сарфланади.

Ўргимчаккана пайдо бўлган ерларда ғўзага сув қўйишдан олдин ишлов берилади. Пахта майдонлари атрофлари, ариқ-зовур, коллектор-дренаж тармоқлари ва йўл ёқаларидаги бегона ўтларни йўқ қилишга алоҳида эътибор бериш керак. Бу зараркунандаларнинг кўпайиши ва экинзорларга ўтишининг олдини олади.

Июль ойида ғўзанинг энг асосий кушандаси бўлган кўсак қурти авж олади. Июлнинг биринчи ярмида бу қуртнинг биринчи авлоди ривожланиб бўлади. Кейинги ярмида эса иккинчи уруғлари ривожлана бошлайди;

— кўсак қурти тухумлари ва майда қуртлар борлиги аниқланган ерларга гектар ҳисобига 2,5—3 килограмм дендробацилллинга 0,5 килограмм фозолон ёки хлорофос қўшиб, шунингдек, 2,5—3 килограмм полидофен препарати билан дарҳол ишлов берилади.

— Кўсак қуртининг иккинчи авлоди ривожлана бошлаган пайтда ғўзага гектар ҳисобига 2,5 килограммдан тиодан препарати сепилиши керак. Бу дорилар фақат тракторларга тиркаладиган аппаратлар билан сепилиб, гектар ҳисобига камида 400 литр суюқлик сарфланади.

Шира кўпайиб кетаётган майдонларга гектар ҳисобига 2,5 килограмм антио ёки БИ-58-2, 2,5 килограмм полидофен ёки 7 килограмм ҳисобида 30 процентли ДДТ дорилари билан ишлов берилади.

Барча кимёвий препаратлар ғўзага суғоришдан олдин сепилади.

Гоммоз касаллиги ва вилт эрта пайдо бўлган карталар алоҳида кузатув остига олинади. Бу ерларда ғўзани захлатиб суғоришга йўл қўймай агротехник усулларни қўллаш зарур бўлади.

Маккажўхори экилган майдонларда кўсак қуртининг кўплаб тарқалишига йўл қўймаслик ва бу хавфли зараркунанданинг пахтазорларга ўтишининг олдини олиш мақсадида барча маккажўхоризорлар гектар ҳисобига 2,5—3 килограмм дендробациллин препарати ва 0,3 килограмм фозалон ёки хлорофос аралаштириб самолётлар ёрдамида сепилади.

Химиявий препаратларнинг нормаси ва концентрацияси устидан қатъий назорат ўрнатиш керак. Қўлланилаётган препаратнинг самарадорлигини аниқлаш мақсадида ҳар сафар ишлов берилгандан сўнг иш сифати текширилади. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши биологик усулда ва трактор аппаратлари ёрдамида курашиш усулини кўпроқ қўллаш зарур.

УШБУ ТАВСИЯЛАР ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАР СОВЕТИНИНГ 27 ИЮНДАГИ КЎЧМА КЕНГАШИДА МУҲОКАМА ЭТИЛИБ, МАЪҚУЛЛАНГАН.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

СОЦИОЛОГ МЕТАЛЛУРГ ЁНИДА

ВАРШАВА. Катовице воеводлигидаги энг катта корхоналарда социолог лавозими жорий этилди. Партия ва касаба союз ташкилотлари уни ўз жанговар ёрдамчиларининг олдинги сафларига қўшиб қўйди.

Янги лавозимнинг жорий этилиши катта ижтимоий-иқтисодий ўзгаришлар бўлганлигини кўрсатувчи яққол далилдир,— деди Силезиядаги социология институтининг директори Ванда Мрозкова. Ҳозирги вақтда воеводликда 700 та катта завод ва фабрика бўлиб, аҳолининг тўртдан уч қисмини ишчилар синфи ташкил этади. Ишлаб чиқаришда, кишилараро муносабатларда ҳар куни муҳим-муҳим жараёнлар юз беради. Шу жараёнларни социологларсиз тушуниш, уни тўғри йўлга солиш амалда мумкин эмаслигини тажриба кўрсатиб турибди.

ТРАМВАЙ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ЭНГ КАТТА КОРХОНА

ПРАГА. «ЧКД-ТАТРА» заводи меҳнаткашлари Совет вакилларига саккиз мингинчи трамвайни топширдилар. СССРга кўплаб трамвай етказиб берилаётганлиги туфайли корхона жаҳонда транспортнинг шу турини энг кўп ишлаб чиқарувчи корхонага айланди. Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқидаги 35 шаҳарда ҳар куни бу трамвайлар 2 миллиондан ортиқ кишини ташимоқда. Ҳозир Львовда ва СССРнинг бошқа бир қанча бошқа шаҳарларида «ЧКД-ТАТРА» заводи трамвайларининг янги турлари синаб кўрилмоқда. Бу трамвайлар иккала қардош мамлакат мутахассисларининг ҳамкорлиги натижасида яратилган.

ВЕНГРИЯДА ЭЛЕКТРОН-ҲИСОБЛАШ МАШИНАСИ

БУДАПЕШТ. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг «РЯД» электрон-ҳисоблаш машиналари ягона системаси вужудга келтирилганлигига 10 йил тўлди. Ўша вақтдан бери халқ Венгрияда электрон-ҳисоблаш техникасини ишлаб чиқариш давом эттирилмоқда.

Мамлакатда шу тармоқнинг энг катта корхонаси ҳисобланган Секешфехервардаги «Видеотон» заводида ўтган ўн йил ичида жами бўлиб 750 та кичик электрон-ҳисоблаш машинаси тайёрланди. Шу ускуналарнинг қарийб 60 проценти Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга юборилди. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган кўпгина мамлакатлар билан мустаҳкам ҳамкорлик корхонада ҳисоблаш техникасини ишлаб чиқаришни кенгайтиришга кўп жиҳатдан ёрдам берди.

Шу туфайли ҳозирги вақтда «Видеотон»да кичик электрон-ҳисоблаш машиналаригина эмас шунингдек босиб чиқарадиган қурилмалар ва десплейлар ишлаб чиқарилмоқда.

(ТАСС).

ХАНОЙДАГИ МУЗОКАРАЛАР

ХАНОЙ. Бу ерда Япония Коммунистик партияси Марказий Комитетининг раиси Сандзю Носака бошчилигида ВСРга визит билан келган Япония коммунистик партиясининг делегацияси билан Вьетнам Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Ле Зуан бошчилигидаги Вьетнам Коммунистик партиясининг делегацияси ўртасида музокаралар бўлиб ўтди. Музокаралар бирдамлик ва қардошларча дўстлик муҳитида ўтди.

Ле Зуан япониялик меҳмонлар шарафига нутқ сўзлаб, империализмга, мустамлакачиликка ва буюк давлатчилик гегемонизмининг агрессиясига қарши курашда Вьетнам халқини муттасил қўллаб-қувватлаб келаётган Япония Компартиясига астойдил миннатдорчилик изҳор этди. С. Носака жавоб нутқида Вьетнам Компартияси билан Вьетнам халқининг хитойлик агрессорлар устидан қозонган ғалабаси муҳим аҳамиятга эга эканини таъкидлади. Ҳозирги вақтда, деб уқтирди С. Носака, вьетнамлик коммунистлар тинчликни сақлаш учун бутун кучларини сарфламоқдалар, экономикани қайта тиклаш ва ривожлантириш, халқ турмушини яхшилаш учун зўр ғайрат билан ҳаракат қилмоқдалар.

ХИТОЙ ҲАРБИЙ ДЕЛЕГАЦИЯСИ АНГЛИЯДА

ЛОНДОН. Бош штаб бошлиғининг ўринбосари Ян Юк бошчилигидаги Хитой ҳарбий делегацияси бу ерга келди. Бу визит ўз характерига кўра, ҳарбий делегацияларни шунчаки бир-бирига юбориш доирасидан анча ташқарига чиқади. Пекин вакиллари ҳарбий заводлар ва кемасозлик корхоналарига борибгина қолмай, кемаларда, аэродромларда ва қўшинларнинг ҳар хил турлари коллежларида бўладилар. Улар инглизларнинг тик парвоз қиладиган «Харриер» қирувчи самолётининг қандай ҳаракат қилишини кўриш имкониятини оладилар, мудофаа министрлигининг маҳфий алоқа маркази иши билан танишадилар. Булардан ташқари, деб таъкидлайди «Гардиан» газетаси, Хитой делегацияси «ўзининг инглиз музокарадошлари билан бирга стратегия ва тактика масалаларини муҳокама қилади, «танг вазиятларда Буюк Британия қуролли кучларининг қандай ҳаракат қилиши ҳақида хабардор этилади».

Англия мудофаа штабининг бошлиғи Нил Камерон таклифи билан Англияга келган пекинлик сайёҳларни Нил Камероннинг ўзи жуда иззат-икром билан кутиб олди.

МАПУТУ. Мозамбик Халқ Республикаси марказида ташкил этилган Революция музейи мозамбик халқининг португал колонизаторларига қарши курашини ҳикоя қилувчи экспонат ва ҳужжатларга бой. Бу ерда айниқса халқни колониячиларга қарши курашга отлантирган ва руҳлантирган ФРЕЛИМО партияси съезди ҳужжатлари ва республикада социализм қурилиши ҳақидаги материаллар катта қисмни ташкил этади. Суратда: Мапуту Революция музейи залларидан бирида.

АДН — ТАСС фотоси.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА. Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Фидель Кастро раислигида Куба Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг мажлиси бўлди. Бу мажлисда республика вилоят ва муниципиал партия комитетларининг биринчи секретарлари қатнашди. «Гранма» газетаси хабар беради: мажлисда мамлакатнинг иқтисодий тараққиётига доир масалалар кўриб чиқилди. Жумладан, шакар қамиш йиғиштириб олишнинг тугалланиши ва шакар қамиш ўримининг янги мавсумига тайёрланиш ва уни қайта ишлаш масалалари анализ қилинди, 1980 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш планининг контроль рақамлари тўғрисидаги доклад муҳокама қилинди.

Мажлисда Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ф. Кастро якунловчи нутқ сўзлади.

● ПАРИЖ. Транспорт министрлиги Париж ҳамда унинг атрофида қатнайдиган метро ва автобусларда қатнов ҳақи тарифлари шу йилнинг 1 июлидан бошлаб 22 процент оширилганлигини тасдиқлади.

1976 йилнинг июль ойидан буён метрода қатнаш ҳақи 50 процент қимматлашди. Айни вақтда шаҳар атрофидаги темирйўлларда поездда қатнаш учун ҳар ойда сотиладиган билетлар нарҳи ҳам ортиб боряпти. Бу ҳол ҳар куни иш жойига бориш учун Франция пойтахтига жўнайдиган юз мингларча меҳнаткашларнинг манфаатларига катта зарар етказади.

● САН-ХОСЕ. Чилида қонхўр Пиночет хунтасининг ёвузликларига доир янги фактлар аён бўлиб қолди. Бу ерда олинган хабарларга қараганда, Сантьягодан 50 километр жанубий-шарқда диктатор карабинерлари томонидан отилган 15 деҳқоннинг жасади топилди. Деҳқонлар қатл этилганидан кейин уларнинг жасадини оҳак куйдириладиган эски печкага ташлаганлар, маълум бўлишича, Пиночетнинг жазо отрядлари ана шу деҳқонларни реакцион тўнтаришдан бир ой кейин тутиб, қамоққа ташлаганлар. Ана шу тўнтариш натижасида Чилида террор ва жабр-зулм кучайиб кетди.

(ТАСС, 2 июль).

СССР Нарх давлат комитетида

СССР Нарх давлат комитети нарх-навони янада тартибга солиш ва айрим моллар савдосини нормаллаштириш мақсадида қарор қабул қилди, шу қарорга биноан 1979 йил 1 июлдан бошлаб қимматбаҳо металлардан ясалган заргарлик буюмларининг (қуйма тиш учун дискаларнинг амалдаги нархи сақланиб қолади ва никоҳ узуклари учун белгиланган пул компенсацияси кўпайтирилади), табиий мўйна, мўйнадан ва қўй терисидан тикилган пўстин (болаларга аталган буюмлардан ташқари), гиламлар ва гилам буюмлари, мебель (айрим турлари), енгил автомобилларнинг чакана нархлари оширилди.

* * *

Айрим турдаги молларнинг чакана нархларини ўзгартириш тўғрисидаги ахборот эълон қилиниши муносабати билан ТАСС мухбири СССР Нарх давлат комитетининг раиси **Н. Т. Глушков**га мурожаат қилиб, шу хабарни шарҳлаб беришни илтимос қилди.

— Айрим молларнинг чакана нархлари шу йил 1 июлдан бошлаб қанча миқдорда оширилганини батафсилроқ гапириб берсангиз!

— СССР Нарх давлат комитетининг бугун эълон қилинаётган ахборотига биноан қимматбаҳо металлардан ясалган буюмлар, гиламлар, гилам маҳсулотлари, табиий мўйна ва мўйнадан тикилган маҳсулотларнинг чакана нархлари ўрта ҳисобда 50 процент, енгил автомобилларнинг чакана нархлари 18 процент, импорт гарнитура мебелнинг чакана нархлари 30 процент, мамлакатимизда ишлаб чиқарилган мебелнинг чакана нархлари 10 процент оширилди.

Аммо қуйма тиш учун дискларнинг, болалар учун мўйна маҳсулотларининг, шунингдек қуён ва қўй терисидан тикилган буюмларнинг (пальтодан ташқари) ва болалар мебелининг чакана нархлари ўзгартирилмай қолди. Никоҳ типла узуклари қимматлашганлиги муносабати билан биринчи бор никоҳ тузаётган кишиларга никоҳни қайд этиш вақтида тўланадиган пул компенсацияси киши бошига 70 сўмга етказилади.

Ресторан ва кафеларда тунги вақтларда шу корхоналарнинг категорияларига қараб нархлар 25 процентдан 45 процентгача оширилди. Умумий овқатланиш корхоналари сотадиган пивонинг нархи ҳам ўрта ҳисобда 45 процент оширилди.

Корхоналар ва ташкилотлар, ўқув юртлари ҳузуридаги ошхоналарда, мактабларнинг буфетларида, вагон-ресторанларда, кемалардаги ресторанларда, закусгахоналарда, сомсахоналарда, чучвараҳоналарда, «сутли таомлар», «мороженое», «ёшлар учун», «болалар учун» кафеларда нархлар авалгисича қолдирилди. Чакана савдо тармоғида пивонинг амалдаги чакана нархлари ўзгартирилмайди.

Савдо органларига ресторанлар, кафелар, барлар ва бошқа умумий овқатланиш корхоналари ишини яхшилаш юзасидан зарур чораларни кўриш, хўрандаларга хизмат қилиш маданиятини ошириш топширилди.

— Нархлар оширилишининг сабаби нима!

—Маълумки, бизнинг мамлакатимизда халқ истеъмол қиладиган хилма-хил маҳсулотлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун кўп иш қилинди ва қилинмоқда. Шуни айтиш кифоя қиладики, холодильниклар, пилесослар, магнитофонлар, соатлар, мебель, гиламлар, чинни-фаянс идишлар сингари узоқ вақт фойдаланиладиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш 1970 йилга нисбатан 1,5—2,2 баравар кўпайди. Ҳамма турдаги газламалар, чарм пойафзал ва бошқа моллар ишлаб чиқариш анча ортди. Бундан ўн йил муқаддам аҳолига 100 мингтага яқин енгил автомобиль сотилар эди, бултур эса 1 миллион 170 мингта енгил автомобиль сотилди; 1969 йилда рангли тасвирдаги программаларни қабул қиладиган телевизорлардан 46 мингта сотилган бўлса, 1979 йилда 1 миллион 900 мингта сотилади.

Шу билан бирга айрим молларга бўлган талаб уларни ишлаб чиқариш имкониятларидан ошиб кетмоқда. Аслини айтганда, заргарлик маҳсулотлари ва мўйна буюмлари, шунингдек гиламлар, енгил автомобиллар ва импорт мебель савдосини тартибга солиш учун мажбурий, аммо зарур чора сифатида нарх белгилаш механизмидан фойдаланишга тўғри келганлигининг сабаби ана шундан иборат. Мамлакатимизда ишлаб чиқарилган мебель нархининг бир оз оширилишига келганда, бу чора унинг ассортименти анча янгиланганлиги ва яхшиланганлиги билан, шунингдек ёғоч тайёрлаш чиқимлари анча кўпайганлиги билан боғлиқ.

Эълон қилинган рўйхатдан кўриниб турибдики, молларнинг жуда чекланган турлари чакана нархларигина ўзгартирилди ҳамда асосий озиқ-овқат ва ноозиқ-овқат маҳсулотларининг нархи ўзгартирилмади. Уларга белгиланган давлат чакана нархлари кўп йиллар мобайнида ўзгармай қолмоқда. Бу гап аҳолига бериладиган электр энергия ва газнинг нархларига, бошқа коммунал хизматлар ҳақига ҳам тўла-тўкис тааллуқлидир. Ўтган давр мобайнида уйларнинг шинамлиги анча яхшиланган бўлса ҳам, аммо квартира ҳақининг ставкалари эллик йилдан кўпроқ вақтдан бери бир маромда турибди.

Шуни мутлақо равшан қилиб таъкидлаш керакки, СССР Нарх давлат комитетининг бугун матбуотда эълон қилинган қарорида кўрсатилганидан ташқари бошқа бирон-бир молнинг чакана нархлари оширилмайди.

МУҲАММАД АЛИ ОРТИҚ БОКС ҚИЛМАЙДИ

НЬЮ-ЙОРК, 28 июнь. (ТАСС). Профессионаллар орасида бокс бўйича жаҳоннинг мутлақ чемпиони Муҳаммад Али жаҳон бокс уюшмасининг штаб қароргоҳига расмий мактуб йўллаб, спорт курашини тугатганлигини ва боксчилар майдонидан кетишини маълум қилди. Муҳаммад Али Ньюарк шаҳрида йиғилган бир гуруҳ мухбирлар учун телефонда берган интервьюсида бокс майдонини минбат ташлашга қарор қилганлигини таъкидлади.

Ажойиб кураш услуби Алини дунёга машҳур қилди. У энди 18 га чиққанида Римдаги олимпиада олтин медалини қўлга киритди. У бокс тарихида энг тезкор ва энг техникавий бокс усталаридан бири бўлиб қолади.

Таниқли боксчи Сонни Листондан мутлақ чемпионлик унвонини ютгач Вьетнамда урушишни рад этганлиги учун шу номдан маҳрум қилинганди. Уч ярим йил мусобақаларда қатнашиш тақиқланганидан сўнг Али бокс майдонига қайтиб, чемпионлик белбоғини қайтариб олишга муваффақ бўлди. У унвонини ярим йил Леон Спинксга бергач, реванш ўйинда уни яна қайтариб ола билди.

Али ўзининг спортда қатнашган йилларини якунлаб, бундай деди: «бу ёғига унвонни ютқазиш, сўнгра уни тўртинчи марта ютиш қолади. Лекин бунинг учун анча кексайиб қолдим».

Али ҳамиша ўзига кўп диққат-эътибор жалб қилиб келди. Аввалига фақат боксчи сифатида эътибор қозонган бўлса, кейинчалик жамоат арбоби сифатида ҳам эътиборни жалб қилди. У АҚШ негр аҳолисининг тенг ҳуқуқли бўлиш учун курашида актив қатнашди, Мартин Лютер Кинг медали билан мукофотланди. Али СССРга қилган сафаридан сўнг ўз лекцияларида оддий америкаликлар совет кишиларини яхшироқ тушунишларига кўп жиҳатдан кўмак берди. Али спорт карьерасини тугатгач, ўзининг айтишича «Уорлд» ташкилотининг ишига тамомила ўтиб кетади. Бу ташкилотнинг асосий вазифаси халқлар ўртасида ўзаро яхши муносабатлар ўрнатишга ёрдам беришдан иборатдир. У дунёнинг турли мамлакатлари бўйлаб кўпдан-кўп сафарлар қилишни мўлжаллайди, бу сафарлар «Уорлд» ташкилотининг иш планига киради.

1979 ЙИЛ — ХАЛҚАРО БОЛАЛАР ЙИЛИ

ФАРЗАНДЛАРИМИЗ АРДОҚДА

Яқинда ёзувчи Сами Абдуқаҳҳорнинг «Маноа билан Мамба» номли ҳикоясини ўқиб чиқдим. Ҳикояда 10—12 ёшлар чамасидаги болалар тўқимачилик артелида ишлаб, ғалтак тўлдирилган оғир саватларни ташишга мажбур бўладилар. Чунки, улар яшашлари, қорин тўйдиришлари керак. Африканинг кичик бир шаҳарчасидаги бу воқеа умуман, капиталистик жамиятга хос бир иллатдир.

Бизнинг жамиятимизда эса бунинг тамоман акси. Коммунистик партия ва ҳукуматимиз жамиятимизнинг келажаги бўлган болаларга беқиёс ғамхўрликлар қилмоқда. Айниқса, Халқаро болалар йилида фарзандларимизга кўрсатилаётган ғамхўрликнинг чеки-чегараси йўқ. Юзлаб болалар боқчалари, мактаблар, пионер лагерлари, болалар санаторийлари, музика ва спорт мактаблари улар ихтиёрида.

Биргина Оққўрғон районининг ўзида 40 та болалар боқчаси мавжуд. Уларда районимиз меҳнаткашларининг 4200 дан ортиқ фарзанди тарбияланмоқда. Уларнинг яйраб ўсишлари учун барча шароитлар муҳайё этилган.

Шунингдек, районда ўқув-тарбия ишлари ҳам юқори савияда. 47 та саккиз йиллик ва ўрта мактабда 16065 нафар бола билим олади. Бу йил биринчи синфга 1636 ўқувчи боради. Улар учун тайёрлов группалари ташкил этилиб, малакали мутахассислар машғулотлар олиб борилди. Мактабларда улар учун иссиқ овқатлар ташкил этилди.

— Мактабларда дарслар ҳам тугади, — дейди район халқ маорифи бўлими инспектори Ф. Холхўжаев. — Болаларнинг ёзги каникулларини мароқли ўтказишлари учун кўплаб пионер лагерлари очилди. Бу йил районимиздаги пионер лагерларида 15204 бола мириқиб ҳордиқ чиқаради.

Бундан ташқари музика мактаби ҳам болалар ихтиёрида. Бу ерда улар музика сирларидан сабоқ олмоқдалар. Пионерлар уйи қошида ташкил этилган фан тўгараклари фарзандларимиз билим савиясининг янада ошишида муҳим роль ўйнамоқда.

Халқаро болалар йилини район медицина ходимлари ҳам самарали меҳнат билан ўтказмоқдалар. Район марказий шифохонаси қошидаги поликлиникада оналар ва болалар консультациялари ишлаб турибди. Замонавий медицина асбоблари билан жиҳозланган фан кабинетлари мавжуд. Даволаш билан бирга консультация бериш ва методик ишларни ташкил этиш ҳам яхши олиб борилмоқда. Бир ёшгача бўлган болаларга бепул дори-дармонлар берилади.

Ҳа, халқимизда фарзандлари соғ бўлган юртнинг келажаги бор, деган ажойиб нақл бежиз айтилмаган.

М. МИРКАМОЛОВА,
Оққўрғон район «Мўл ҳосил учун» газетаси ходими.

Реклама ва эълонлар

ТАШҚАРИДА 30 ДАРАЖА ИССИҚ

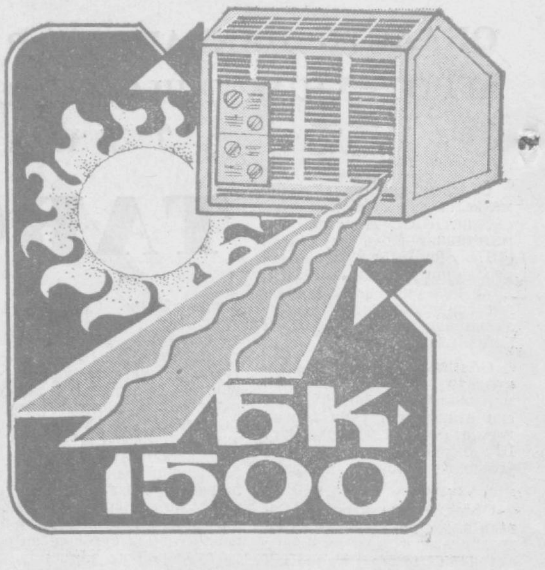

Куннинг энг жазирама пайтларида

«БК—1500» МАИШИЙ КОНДИЦИОНЕРИ

хизмат хонасида ва квартирада салқинликни таъмин этади.

Агарда дераза ромига ёки цехга бундай прибор монтаж қилинса, меҳнат унумдорлиги 10 процентга ошиб, толиқиш 20 процентга камаяди. Кондиционер ёрдамида хонадаги ҳарорат 8—10 даражагача камаяди ва у автоматик равишда сақлаб турилади, ҳаво чанглардан тозаланади. «Вентиляция» режими ташқаридан соф ҳаво киришини таъминлайди.

«БК-1500» кондиционерининг модели ротацион типдаги компрессор билан жиҳозланган. Шу туфайли кондиционер деярли шовқинсиз ишлайди. Корпуснинг пластмассадан ишлангани ҳам шовқиннинг камайишига ёрдам беради.

Кондиционер кўп жой эгалламайди, замонавий жиҳозга эга ва квартира интерьерига ўтиришиб тушади.

«БК-1500» 220 вольтли кучланишдаги электр тармоғидан ишлайди.

Тайёрловчи — Боку маиший кондиционерлар заводи кондиционер магазиндан сотиб олинган кундан эътиборан 2 йил мобайнида бузилмай бенуқсон ишлашига кафолат беради.

«БК-1500» маиший кондиционери давлат Сифат белгисига сазовор бўлган. Унинг баҳоси монтаж қурилмаси билан — 442 сўм 30 тийин.

«БК-1500» кондиционерини барча йирик савдо марказлари ва ихтисослаштирилган магазинлардан нақд пулга ва кредитга сотиб олиш мумкин.

Кондиционерни ўрнатиш ва созлаш масалалари юзасидан Тошкент Бош ательесига қуйидаги адресга мурожаат қилиш лозим: Тошкент-185. Халқлар дўстлиги проспекти, 4-«а»-уй. Телефон 77-65-69.

«БК-1500» МАИШИЙ КОНДИЦИОНЕРИНИ СОТИБ ОЛИНГИЗ!

«ТАШХОЗКУЛЬТТОРГ».
«УЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

БОЛАЛАРГА БАҒИШЛАНГАН

ЎЗИНИНГ болаларга бағишланган қатор фильмлари билан ёш томошабинлар меҳрини қозонган Хабибулло Файзиев Марказий телевидение буюртмаси билан икки серияли янги бадиий телевизион фильмни суратга олиб бўлди. Унда болаликда бошланган ўзаро чин дўстлик бир умрга сақланиб қолади, деган ғоя илгари сурилади.

Болалар йили муносабати билан яратилган бу фильмга республикамизнинг кўпгина таниқли артистлари, жумладан, СССР халқ артисти Наби Раҳимов, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ёқуб Аҳмедов ва бошқалар жалб қилинган. Шуниси характерлики, картинадаги асосий ролларни Тошкент шаҳридаги мактаб ўқувчилари ижро этишган. Фильм тез орада телевидение экранига чиқарилади.

АЁЛЛАР УЧУН

РЕСПУБЛИКА пойтахтидаги «Учқун» трикотаж-галантерия бирлашмаси коллективи маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ва унинг ассортиментини тобора кўпайтирмоқда. Шу мақсадда янги асбоб-ускуналар, прогрессив технология жорий қилинмоқда.

Корхона ишчи-хизматчилари ёз мавсумида қатор янги маҳсулот турлари ишлаб чиқаришни йўлга қўйдилар. Айниқса, хотин-қизлар учун мўлжалланган рўмоллар ўзининг нафислиги, гулдорлиги билан ажралиб туради. Юпқа газмолдан тайёрланаётган бундай рўмоллар харидорлар дидига мос келмоқда. Хотин-қизлар уларни суйиб харид қилмоқдалар.

Бундай харидоргир маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштиришда А. Кушаков раҳбарлигидаги бригада аъзоларининг ҳиссаси катта бўлди. Улар барча маҳсулотларни юқори сортларга топширмоқдалар.

ОБОД ПОСЕЛКА

Бўка районидаги «Кўкорол» совхози посёлкаси йилдан-йилга кенгайиб, кўркамлашиб бормоқда. Совхозда янги маданий-маиший муассасалар, уй-жойлар қад кўтаряпти. Биргина ўтган йилнинг ўзида ўттизга яқин оила янги уйларга кўчиб кирди.

Бу ерда таълим-тарбия ишларини юқори савияда олиб бориш учун барча имкониятлар яратилган, янги мактаб фойдаланишга топширилди. Район маиший хизмат комбинатининг қабул пункти очилди. Посёлкани кўкаламзорлаштириш юзасидан ҳам анча ишлар қилинди.

Бу йил ҳам қурилиш ишлари авжида. Йил бошидан бери қатор объектлар қуриб битказилди. 140 жажжи эркатойни тарбиялашга мўлжалланган икки қаватли болалар боғчаси совхоз ишчи-хизматчиларининг фарзандларини ўз бағрига олди. Яқин кунлар ичида совхоз ишчи-хизматчилари учун яна кўплаб турар-жой бинолари қурилиб фойдаланишга топширилади.

М. ЗАРИПОВ.

„КИЧИК ЕР“ БОЛГАРИЯ САҲНАСИДА

БОЛГАРИЯ. Софиянинг округ драма театрида Леонид Ильич Брежневнинг «Кичик ер» эсдаликлар китоби асосида саҳналаштирилган спектакль муваффақият билан намойиш қилинмоқда. Спектакль ўзининг ҳаётбахшлиги ва таъсирчанлиги билан болгар халқи қалбида совет халқининг Улуғ Ватан уруши йилларида кўрсатган мардлик ва жасоратини яна бир карра намоён қилмоқда. Суратда: спектаклдан бир саҳна.
В. Соболев фотоси. **ТАСС** фотохроникаси.

УКРАИНА ССР. Бу йил Қримдаги ўнлаб пионер лагерларида 26 мингдан зиёд болалар дам олишади. 7,5 километр масофадаги пляж, спорт комплекси, сузиш ҳавзалари, пионерлар уйи уларнинг ихтиёрида. Ўқувчилар учун Қримнинг жанубий соҳили бўйлаб экскурсиялар уюштирилади. Суратда: «Артек-79»га келган ўқувчилар.
А. Обуховский фотоси. **ТАСС** фотохроникаси.

ФАН ВА ТЕХНИКА УФҚЛАРИ

ЕР ҚАЪРИГА ҲУЖУМ

Сўнгги йилларда Ер ҳақидаги фанларга тобора кўпроқ эътибор берилмоқда. Бу фанлар планетамиз қанчалик бой эканлиги, унинг тузилиши қандайлиги ҳақида, курраи заминнинг қаърида нималар бўлаётганлиги, стихияли фалокатларни қандай қилиб олдиндан айтиб бериш ҳақида инсониятга жавоб бериши керак.

СССР Фанлар академияси Геология, геофизика ва геохимия бўлинмасининг академик-секретари Борис Соколов АПН мухбири саволларига жавоб беради.

— Сизнингча, Ер ҳақидаги Фанлар олдида қандай асосий вазифалар турипти!

— Ер ҳақидаги фанлар — геология, геофизика ва геохимиянинг энг муҳим амалий вазифалари фойдали қазилмаларнинг янги конларини очиш, рационал фойдаланиш ва геологик фалокатлар — зилзилалар ҳамда вулқон отилишларини ўз вақтида прогноз қилишдан иборатдир.

Табиат инсонга мурувват кўрсатиб, ернинг бизнинг вақтимизга келиб инсоният тўла ўзлаштира олган жуда юпқа қатламида лозим бўлган деярли барча фойдали қазилмаларни жойлаштирди. Минг йиллар давомида инсониятга маданиятини ривожлантириш учун худди шу ернинг устида жойлашган қазилма бойликлари зарур эди. Бу нефть, темир рудаси, рангли металлар ва бошқа бойликлар конидир.

Лекин, техник маданиятнинг ривожланиши давом этгани сари эндиликда ишлаб чиқариш ва илмий тадқиқотлар учун Менделеев таблицасининг деярлик барча элементлари зарур эканлиги тобора аниқроқ бўлиб қоляпти. Ваҳоланки, кўпгина нодир элементлар — индий, кадмий, теллур, рубидий, германий — конлари умуман йўқ. Бу элементлар тарқоқ ҳолда турли хил кон жинслари таркибида бўлади.

Ер остини комплекс ўзлаштириш, яъни табиий бойликлардан рационал фойдаланиш давр байроғидир. Шунинг учун ҳам совет олимлари маъданлардан фойдали моддалар ажратиб олишнинг принцип жиҳатдан янги усулларини ишлаб чиқмоқдалар, минерал хомашёсини қайта ишлашнинг самарали технологик схемаларини яратмоқдалар. Бу методлар ва схемалар зарур компонентларни ажратиб олиш даражасини максимал ошириш имконини беради. Лекин, Ер ресурслари устки қатламда туганмас эмас, шунинг учун планетанинг «қаърига бориш» лозим. Чуқур ва энг чуқур қудуқлар бурғулаш техникасининг ривожланиши билан яқин келажакда олимлар ер қаърининг 10—15 километр чуқурлигини кўриш имконига эга бўладилар.

Чуқур бурғулаш роли жуда каттадир. Бу — ер қатламларининг тузилиши ва состави ҳақида ишончли ахборот олишнинг ягона усулидир. Мамлакатнинг турли районларида жуда чуқур қудуқлар (Кольск ярим ороли, Озарбайжоннинг жанубий қисми) қазишни бошлаган совет олимлари «ер ости ошхонасига» йўл топишни истамоқдалар. Чунки, худди шу ерда турли хил фойдали қазилмаларнинг ҳосил бўлиш жараёни ўтаётган бўлиши мумкин.

Лекин, бундай жуда чуқур қудуқларни қазиш катта маблағ талаб этади, айни вақтда 10 километрлаб чуқурликдаги қудуқларни қазиш учун йиллаб вақт керак бўлади.

Ҳозирги вақтда катта чуқурликлар фақатгина геофизиклар учун ҳеч гап эмас. Улар ер қатламларини сейсмик усул билан текширмоқдалар. Бу усул ернинг чуқурлиги — 5—10 километр бўлган қатлами юқори қобиғини тадқиқ қилишда жуда яхши самара берди. Масалан, худди шу усул ёрдамида Ғарбий Сибирда жуда кўп нефть ва газ конлари очилди, яқин келажакда қидирув геологияси бу усулдан янада актив фойфойдаланади. Лекин у усул сифатида ернинг чуқурликдаги тузилишини тадқиқ қилишдаги ўз имкониятларини тугатди.

Умуман катта чуқурликларни кўриш мумкинми? Ҳозир «катта чуқурликларга» «вибронурлаш» ва МГД — генератор ғоясидан фойдаланиб электрик зонд қилиш усуллари ёрдамида етиш мумкин. Бунда мутахассисларнинг ҳисоблари бўйича қудратли вибраторнинг 15 соат давомидаги тўхтовсиз ишлаши ер қатламини ва ҳатто унинг ядросини нурлаш имконини беради. Ҳозирги вақтда 40—100 километр чуқурликка етиб борадиган «нур» берувчи МГД-генератор яратилди ва муваффақиятли ишлаб турибди.

Бу методлардан голография комплексида фойдаланиш ер бағрининг ҳажмли фотосуратини олиш истиқболларини очади, бошқача қилиб айтганда вулқон ўчоғининг туғилиши ва эволюциясини кўриш, фойдали қазилмалар конлари тузилишини кўриш имконини беради.

— Совет геофизикларининг ҳалокатларни олдиндан айтиб бериш бўйича тадқиқотларини қандай баҳолайсиз!

— Бахтга қарши кучли зилзила бўлиш вақтини аниқлаш осон эмас. Ҳозирги вақтгача геофизикларга зилзилаларни олдиндан маълум қилувчи айрим ҳодисаларгина тахминан маълум, холос. Лекин, аниқ маълум қилувчи мисолларни ҳам келтириш мумкин. Масалан, Вулконология институти директори, СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Сергей Федотов Камчаткада янги Толбачик вулқонининг жойи ва ҳосил бўлиш вақтини аниқ белгилаб берди. Бу комплекс аломатлар асосида олдиндан айтиб берилди. Лекин, уларнинг энг асосийси сейсмик усуллар билан аниқланган майда зилзилалар «ини» бўлди. Ер физикаси институтининг академик Михаил Садовский раҳбарлигидаги олимлари 1978 йилда Ўрта Осиёда бўладиган қатор зилзилаларнинг вақтини олдиндан айтиб бердилар.

— Сизнингча геологияда экспериментнинг аҳамияти қандай!

— Геологияда ҳозирги замон экспериментининг вазифалари жуда кенгдир. Энг муҳими геологияни физика ва физик химиянинг аниқ методлари йўлига ўтказишдир. Энг асосийси табиий геология системаларини моделлаштириш, ишончли индикаторлар — геотермометрлар, геобарометрлар сонини яратишдан иборатдир. Улар ёрдамида геологик жараёнларнинг физикавий-химиявий мазмуни ҳақида тўла тасаввур олиш мумкин. Ер қаърида ва ернинг юқори қатламларида содир бўладиган геодинамик жараёнларни моделлаштирувчи экспериментларнинг аҳамияти ҳам бундан кам эмас.

Дастлабки геологик даврларда катта чуқурликларда жуда улкан ҳароратлар ва босимлар ҳукмронлик қилди, моддалар алмашишининг улкан жараёнлари бўлиб ўтди. Бундай жараёнлар натижасида маъдан конлари ҳосил бўлди.

Бизнинг саноатимиз янги материалларни қатъиян талаб қилмоқда. Шунинг учун ҳам олдиндан белгиланган хусусиятли минералларни яратиш ёки мутахассислар сўзи билан айтганда синтез қилишни ўрганиш катта аҳамиятга эгадир.

— Сизнинг бўлинмангиз олимлари қандай халқаро лойиҳаларда иштирок этишяпти!

— СССР Фанлар академияси, СССР Геология министрлиги ва қатор бошқа идораларнинг геологлари, геофизиклари, геохимиклари ва кон фани бўйича мутахассислари кўпгина халқаро лойиҳаларни ишлаб чиқишда фаол қатнашмоқдалар. Геофизикларнинг «геодинамик лойиҳаси» ва планетамизнинг магнитосферасини тадқиқ қилиш бўйича қатор лойиҳалар ва бошқалар шулар жумласидандир. Лекин, ҳозирги вақтда энг муҳими ЮНЕСКО раҳбарлигида ишлаб чиқилаётган халқаро геологик корреляция программаси бўйича ишлардир.

[АПН].

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

9 ИЮЛГАЧА

ҲАР КУНИ СОАТ 17.00 ВА 20.00 ДА

ШАНБА ВА ЯКШАНБА КУНЛАРИ СОАТ 12.00, 15.00 ВА 20.00 ДА

«ОЛИМП ҚАМАЛАГИ» ЦИРК ВАРЬЕТЕСИНИНГ

ГАСТРОЛЛАРИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

«НОВОЕ ВРЕМЯ»

ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ

«ФАНТАЗИЯ» РИТМ БАЛЕТИ

МАССРда хизмат кўрсатган артист

Валерий ОБОДЗИНСКИЙ (9 июлгача)

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсларининг лауреатлари Владимир ВИНОКУР (2—8 июль), Евгений ПЕТРОСЯН (9 июлгача), Таня ва Янош ШАРКОЗИлар (9 июлгача).

Цирк кассаси соат 10.00 дан, Свердлов номли концерт зали кассаси соат 14.00 дан ишлайди.

Спорт

ПЕШҚАДАМ ЎЗГАРДИ

Мамлакат футбол чемпионати бешинчи зонасида навбатдаги 20-тур ўйинлари бўлиб ўтди. Футбол мухлислари икки пешқадам жадвалнинг биринчи поғонасини эгаллаб турган «Янгиер» билан учинчи ўринда бораётган «Шаҳрихон» командаси ўйинига катта эътибор беришди. Негаки, ғолиб томон биринчи ўринга кўтариларди. Бу ўйиннинг яна бир хусусияти шунда эдики, собиқ пахтакорчилар Эркин Абдураимов билан Валерий Любишининг «мактаби» учрашди. Э. Абдураимовнинг шогирдлари кучли бўлиб чиқди. Шаҳрихон футболчилари 2 : 0 ҳисобида устун келиб 29 очко билан бешинчи зона вакиллари ўртасида биринчи марта жадвалнинг юқори поғонасига кўтарилдилар. «Шаҳрихон»га Э. Абдураимов катта тренер бўлиб тайинлангандан кейин команда ўйинида олдинга қараб жиддий силжиш рўй берди. Шаҳрихонликлар ўз майдонларида ҳам, сафарда ҳам яхши ўйин кўрсатишмоқда. Зонада кучли учликдан жой олиб турган «Янгиер» ва Жиззахнинг «Бўстон» командалари мавсумда бир текис ўйин кўрсатишмоқда. Келаси йил биринчи лигада қатнашиш ҳуқуқини берадиган ягона йўлланма учун асосан ана шу уч команда жиддий даъвогар бўлиб турибди. Жиззах футболчилари ҳисобида ҳам 29 та, Янгиерда эса 28 та очко бор.

20-тур ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Пахтачи» — «Қаршистрой» — 2 : 2; Наримонов номли колхоз командаси — «Пахтакор» — 1 : 0; «Хива» — «Химик» — 1 : 0; «Амударё» — «Актюбинец» — 3 : 1; «Строитель» — «Бўстон» — 0 : 0; «Сигнал» — «Хоразм» — 3 : 1; «Нефтяник» — «Хўжанд» 5 : 2; «Текстильщик» — «Динамо» — 0 : 0.

«УМИД» КУБОГИ ТОШКЕНТЛИКЛАРДА

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети кубоги учун ёшлар ўртасида ўтказилган финал мусобақаларда уч группанинг олти ғолиби қатнашди. Ўйинлар Самарқандда бўлди. Бешта учрашувнинг тўрттасида ғолиб келган ва Тошкент-2 терма командаси билан 5 : 5 ҳисобида дуранг ўйнаб 9 очко тўплаган Тошкентнинг биринчи командаси «Умид» кубоги эгаси бўлди. 8 очко тўплаган майдон эгалари иккинчи, Тошкентнинг иккинчи командаси 7 очко билан учинчи ўринни олди.

ЗОНАЛ МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИ

«Пахтакор» стадионида икки кун давомида енгил атлетика бўйича СССР зонал мусобақалари бўлиб ўтди.

Программанинг айрим турларида яхши натижалар кўрсатилди. Жумладан тошкентлик Борис Хохлов уч ҳатлаб сакрашда 16 метр 41 сантиметр натижа кўрсатди. Татьяна Сеченова 1 метр 82 сантиметр баландликдаги планкадан ошиб ўтиб, ғолиб келди. Татьяна Бирюлина найзани 57 метр 8 сантиметрга улоқтирди.

Дастлабки 1—4 ўринларни эгаллаган Тошкент шаҳри, Тошкент области, Фарғона ва Андижон енгил атлетикачилари СССР шахсий биринчилигининг ярим финал мусобақаларида қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишди.

КЛУБ БИРИНЧИЛИГИ

Республика шахмат-шашка клубининг очиқ биринчилигида 40 дан зиёд спортчи иштирок этди. Рус шашкаси бўйича беллашувларда «Старт» спорт клуби вакили, мастерликка номзод Владимир Христенков ғолиб келди. У 7 имкониятдан 6 очко тўплади. Халқаро шашка бўйича беллашувларда тошкентлик спорт мастери Виктор Александров биринчи мукофотни қўлга киритди. У бутун турнир давомида бор-йўғи ярим очко йўқотди, холос.

РЕПРОДУКЦИЯЛАРДА ЁШЛИК МАДҲИ

«Мамлакатимиз ёшлиги» деб номланган рангли суратлар альбоми Москвадаги «Советский художник» нашриётининг шижоатли бунёдкорлар образларини акс эттирувчи энг яхши тўпламларидан бири бўлди. Ундан 160 дан ортиқ рангли репродукциялар ўрин олди. Булар картина, скульптура, графика жанрларида яратилган асарлардир.

Альбом саҳифаларида қардош республикалар мўйқалам усталари ижод намуналарига кенг ўрин берилган. Ўзбекистонлик санъаткорларнинг ёшлик ва бунёдкорликни мадҳ этувчи энг яхши асарлари ҳам эътиборни ўзига тортади.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.05 — В. Черник. «Қутлуғ қадам». 12.30 ва 15.00—Янгиликлар. 15.20—Минск немис-фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 35 йиллигига. 15.50 — Халқ оҳанглари. 16.00 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 16.40 — Звездочёт. 17.25 — Ҳабиб илонлар ҳокими. Бадиий фильм. 18.30 — Мурабби. 19.00 — Қувноқ ноталар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фан оламида. 20.10 — Концерт. 20.40 — Улуғ Ватан уруши. Киноэпопея. 17-фильм. 21.30 — «Вақт». 22.05 — Катта ёшдагилар учун контроль иш .7-кўрсатув. 22.40 — Қадимий рус романслари. 23.15 — Ҳужжатли фильмлар. 23.45 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Абитуриентлар учун. Химия. 12.00 — Телевизион театр. 18.15 — Камалак. 18.45 — Садо. Бадиий фильм. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ҳужжатли фильм. 20.00 — Рус тили. 20.30 — Ахборот. 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ў. Нуралиев куйлайди. 21.30 — «Вақт». 22.05 — Ғўза қатор ораларига сифатли ишлов берайлик. 22.20 — Телевизион театр.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Сузавер, бригантина. Фильм-концерт. 19.10 — Гаровга тикилган ҳаёт. Бадиий фильм. 7-серия. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Реклама.

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 3 VII да **Олифта.**

1-ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ
(Т. Шевченко кўчаси, 28-уй)
троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган
6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Кирганлар формали кийимбош ва стипендия, шаҳар электр транспортида бепул юриш ҳуқуқи билан, ёлғиз кишилар ётоқхона ва шаҳар пропискаси билан таъминланадилар.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент, —П, ЛЕНИН кўчаси, 41.
Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337910, 325748; масъул секретарь 334808, 325353; секретариат — 325750 БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар —334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги 325647; маданият — 325556; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325643; фотомухбир — 325894.
Р. 02065. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64633. Е — 2516.